

poročevalec

DRŽAVNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE

Ljubljana, 31. januar 2009

letnik XVI

št. 16

Sklepi Državnega sveta ob obravnavi pobud in vprašanj državnih svetnikov

- **Marijana Klemenca v zvezi z izvajanjem določil Zakona o kazenskem postopku**
 - *Odgovor Vrhovnega državnega tožilstva*
- **Petra Požuna glede dolgotrajne oskrbe**
 - *Odgovor Vlade RS*
- **Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance glede skrajšanja roka za vračilo davka na dodano vrednost**
- **Mateja Arčona za reševanje problematike nekontroliranega igranja na srečo**
 - *Odgovor Ministrstva za finance*
- **Rudolfa Cipota glede spremembe določenih pogojev za izvajanje ukrepa/podukrepa SOR (pridelava avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijski rastlin**
 - *Odgovor Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano*
- **mag. Dušana Semoliča glede lastništva zdravilišča Rimske Toplice**
- **Marijana Klemenca in Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj v zvezi z reševanjem problematike voženj v naravnem okolju**
- **Petra Požuna za zadržanje izvajanja in spremembo Pravilnika o organizaciji in izvajanju verske duhovne oskrbe v zavodih za prestajanje kazni zapora, vzgojnih zavodih, prevzgojnih domovih in v zavodih za usposabljanje**
 - *Odgovor Ministrstva za pravosodje*
- **Petra Požuna za zadržanje izvajanja in spremembo Pravilnika o organizaciji in izvajanju verske duhovne oskrbe v bolnišnicah in pri drugih izvajalcih zdravstvene oskrbe**
 - *Odgovor Ministrstva za zdravje*
- **Jožeta Mihelčiča glede trase 3. razvojne osi**
- **Marijana Klemenca in Jerneja Verbiča v zvezi z Združenjem SAZAS**
 - *Odgovor Ministrstva za gospodarstvo*

- **Antona Peršaka za ustanovitev posebnega sklada, katerega namen bo sistematična skrb za odkupe in obdelavo rokopisov oz. arhivov slovenskih ustvarjalcev**
- **Vincenca Otoničarja za spremembe in dopolnitev Sklepa o določitvi protokolarnih pravil**
 - *Odgovor Vlade RS*
- **Petra Požuna v zvezi z napadom na državnega svetnika dr. Andreja Rusa**
 - *Odgovor Ministrstva za notranje zadeve*
- **Vincenca Otoničarja v zvezi z domovi za ostarele**
- **Petra Požuna v zvezi s pripravo predloga Zakona o prostovoljstvu**
 - *Odgovor Vlade RS*

Odgovor Ministrstva za promet v zvezi z vzdrževanjem državne ceste na odseku Ručetna vas - prelaz Brezovica

Odgovor Vlade v zvezi z določanjem cene pitne vode

Odgovor Vlade v zvezi s plačevanjem vinjet na Goriškem

Odgovor Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano glede izgradnje Veletržnice v Ljubljani v Trnovskem predmestju

Odgovor Ministrstva za okolje in prostor glede delovanja namakalnega sistema

Prvi odstavek 56. člena Zakona o Državnem svetu - Državni svet in njegova delovna telesa imajo pravico zahtevati od državnih organov pojasnila in podatke v zvezi z zadevami, ki jih obravnavajo.

Sklep Državnega sveta ob obravnavi vprašanj državnega svetnika Marijana Klemenca v zvezi z izvajanjem določil Zakona o kazenskem postopku.

Državni svet Republike Slovenije je na 10. seji 8. 10. 2008, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) obravnaval vprašnji državnega svetnika Marijana Klemenca v zvezi z izvajanjem določil Zakona o kazenskem postopku in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira vprašnji državnega svetnika Marijana Klemenca in predlaga Vrhovnemu državnemu tožilstvu, da vprašnji preuči in nanju odgovori.

Vprašnji državnega svetnika Marijana Klemenca se glasita:

V koliko primerih in v kakšni vrednosti so državni tožilci podali obrazložen predlog za odvzem denarja ali premoženja na podlagi 498.a člena Zakona o kazenskem postopku v letu 2007?

Zakaj iz skupnega poročila o delu državnih tožilcev za leto 2007 izhaja, da ODT v KP, KR, LJ, MB, MS, PT in SG niso podala nobenega predloga za odvzem predmetov in premoženjske koristi obdolžencem na podlagi 498. in 498.a člena ZKP?

Obrazložitev:

Zakon o kazenskem postopku (ZKP-UPB4; Uradni list RS, št. 32/2007 in nasl.) v 498.a členu določa odvzem denarja ali premoženja v primerih, ko se kazenski postopek ne konča z obsodilno sodbo.

Za to posebno procesno pravno ukrepanje morajo biti dokazani zakonski znaki posameznih kaznivih dejanj, ki nesporno kažejo na to, da denar ali premoženje izvira iz kaznivih dejanj oziroma, da gre v konkretnem primeru za protipravno nagrado, darilo, podkupnino ali kakšno drugo premoženjsko korist. Če so izpolnjeni ti, objektivni kriteriji, se naštetih predmeti vzamejo tudi, če se kazenski postopek iz kateregakoli zakonsko določenega razloga ne konča z obsodilno sodbo. Tako predlagana ureditev izključuje primere, ko bi bilo ob oprostilni sodbi ali ustavitvi kazenskega postopka odvzeto premoženje ali denar, pri tem pa ne bi bilo z gotovostjo dokazano, da izvira iz predhodnih kaznivih dejanj (smiselno enako velja tudi za podkupnine). Na ta člen se je sklicevala tudi Vlada RS pri predlogu zakona o ratifikaciji Konvencije Združenih narodov proti korupciji.

Iz skupnega poročila o delu državnih tožilcev za leto 2007 izhaja, da so v 334 primerih (315 v letu 2006) so državni tožilci predlagali odvzem predmetov in premoženjske koristi obdolžencem (498. in 498.a člen ZKP). Iz tabele 6: Pregled posameznih procesnih aktivnosti po državnih tožilstvih (stran 25 skupnega poročila) izhaja, da ODT KP, KR, LJ, MB, MS, PT in SG niso podala nobenega tovrstnega predloga, medtem ko naj bi jih v Krškem kar 270.

Da nobena oseba ne sme imeti od protipravnega ravnanja nobene koristi je osnovno načelo izrekanja kazenskih sankcij in civilnih pravovarstvenih zahtevkov. Vračilo nezakonitih premoženjskih koristi je pomemben element preprečevanja reinvestiranja takih koristi v ostale oblike protipravnega ravnanja ali ponovitve enakih oblik, zato je nerazumljivo, da skupno poročilo o delu državnih tožilcev kaže drugačno podobo od omenjene ideje.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vrhovnemu državnemu tožilstvu, da vprašanji preuči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) nanju v roku 30 dni odgovori.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

* * *

Odgovor Vrhovnega državnega tožilstva

Datum: 28.10.2008

Prejeto: 3.11.2008

Sklicujemo se na dopis Državnega sveta RS z dne 8.10.2008, št. 713-01/93-10/136, s katerim ste Vrhovnemu državnemu tožilstvu RS poslali vprašanji državnega svetnika g. Marijana Klemenca v zvezi z izvajanjem določil Zakona o kazenskem postopku (ZKP), ki ju je Državni svet RS obravnaval in podprl na 10. seji 8.10.2008.

V odprtem roku odgovarjamo na vprašanji državnega svetnika g. Marijana Klemenca.

Skupno poročilo o delu državnih tožilcev za leto 2007 na strani 25 v tabeli 6 v rubriki »Predlogi za odvzem predmetov in premoženjske koristi« navaja število predlogov državnih tožilcev po 498. in 498. a členu ZKP. Ta rubrika ne zajema predlogov državnih tožilcev za odvzem premoženjske koristi, ki je bila dosežena s kaznivim dejanjem ali zaradi njega ter se ugotavlja v kazenskem postopku po uradni dolžnosti.

V skupnem poročilu o delu državnih tožilcev za leto 2007 so v številkah, navedenih v omenjeni rubriki tabele 6, upoštevani tako predlogi za odvzem predmetov po 498. členu ZKP, kot tudi predlogi za odvzem premoženja nezakonitega izvora po 498. a členu ZKP.

V letu 2007 je bil podan en predlog za odvzem premoženja nezakonitega izvora po 498. a členu ZKP in sicer na Okrožnem državnem tožilstvu v Novem mestu. To tožilstvo v omenjeni rubriki tabele 6 izkazuje deset predlogov, od katerih je bilo ostalih devet podanih za odvzem predmetov po 498. členu ZKP. Predlog po 498. a členu ZKP je bil podan zaradi kaznivega dejanja poneverbe po 1. odstavku 245. člena KZ in kaznivega dejanja ponarejanja listin po 1. odstavku 256. člena KZ v vrednosti 1412,62 EUR.

Ostala okrožna državna tožilstva in Skupina državnih tožilcev za pregon organiziranega kriminala v letu 2007 po podatkih, kot so razvidni iz omenjene rubrike tabele 6, niso podali nobenega predloga za odvzem premoženja nezakonitega izvora po 498. a členu ZKP.

Odvzem predmetov kot varnostni ukrep po 69. členu KZ sme izreči samo sodišče. Po določbah 2. odstavka 498. Mena ZKP lahko ob pogojih iz 1. odstavka tega člena izda sklep o odvzemu predmetov tudi državni tožilec, če je kazensko ovadbo zavrnil. Ti sklepi v omenjeni rubriki tabele 6 niso zajeti, saj so tam navedeni podatki zgolj za predloge državnih tožilcev.

Sedanja opremljenost državnih tožilcev ne omogoča računalniškega zbiranja podatkov o ukrepih državnih tožilcev po 498. in 498. a členu ZKP, ker ni na voljo ustreznih programov za računalniško zbiranje takšne statistike. Skupno poročilo o delu državnih tožilcev za leto 2007 je šele tretje državnotožilsko poročilo (po letih 2005 in 2006), ki vsebuje statistične podatke, kot so razvidni iz tabele 6.

Popolno računalniško zbiranje in obdelava statističnih podatkov bo verjetno možno šele z realizacijo projekta E-pravosodje. Vsako leto računalniške programe nadgrajujemo, da bi bila tudi statistika v letnem poročilu kar najbolj popolna in bi izražala dejansko opravljeno delo državnih tožilcev.

Omenjeno rubriko v tabeli 6 bomo razdelili tako, da bo ločeno podano število predlogov (in sklepov) državnih tožilcev po 498. členu ter ločeno število predlogov po 498. a členu ZKP.

Državni tožilci vedno predlagajo, da se obdolžencu odvzame pridobljena premoženjska korist, če ni oškodovanca ali je neznan, ali če oškodovanec premoženjskopravnega zahtevka ne uveljavlja. Tozadevne statistike državna tožilstva ne vodijo.

V omenjeni rubriki tabele 6 izstopa Okrožno državno tožilstvo Krško z 270 predlogi. Na njihovem območju sta mejna prehoda Obrežje in Dobova. Predloge za odvzem predmetov (na primer ponarejenih potnih listin) praviloma podajajo (in izdajajo sklepe o odvzemu) pri kaznivih dejanjih ponarejanja listin po 256. členu KZ.

V tabeli 6 so navedeni podatki, kot so jih sporočila posamezna okrožna državna tožilstva in Skupina državnih tožilcev za pregon organiziranega kriminala. Podatki so, ker v letu 2007 ni bilo na voljo računalniškega programa za tozadevno zbiranje statističnih podatkov, pridobljeni ročno, kar lahko vpliva na točnost teh podatkov.

Vrhovno državno tožilstvo
Republike Slovenije
Mirko Vrtačnik, l.r.,
vrhovni državni tožilec svetnik,
namestnik
Generalne državne tožilke

Sklep Državnega sveta ob obravnavi **vprašanj** državnega svetnika **Petra Požuna** glede **dolgotrajne oskrbe**

Državni svet Republike Slovenije je na 12. seji 10. 12. 2008, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) obravnaval vprašanja državnega svetnika Petra

Požuna glede dolgotrajne oskrbe in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira vprašnji državnega svetnika Petra Požuna in predlaga Vladi Republike Slovenije, Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve ter Ministrstvu za zdravje, da vprašnji preučijo in nanju odgovorijo.

Vprašnji državnega svetnika Petra Požuna se glasita:

1. Kdaj bo medresorsko usklajena verzija predloga Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo, ki naj bi bil že pripravljen, dana v javno razpravo in koliko časa bo imela zainteresirana javnost na voljo za obravnavo in dajanje pripomb?
2. Kdaj bo predlog Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo na svoji seji obravnavala Vlada Republike Slovenije in ga vložila v zakonodajni postopek?

O b r a z l o ž i t e v :

Podlage za sprejem posebnega zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo ima Republika Slovenija jasno zapisane v svojih resolucijah s področja socialnega in zdravstvenega varstva (Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2008-2013, Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006 - 2010 in Strategija varstva starejših do leta 2010). Zapisani cilji in strategije govorijo o uvedbi enovitega sistema dolgotrajne oskrbe s povezanimi zdravstvenimi in socialnimi storitvami za vse starostne skupine, ki potrebujejo oskrbo, o dolgotrajni oskrbi kot delu javne skrbi za solidarno sožitje generacij in kakovostno staranje ter o nujnosti razvoja dolgotrajne oskrbe v okviru neakutne bolnišnične obravnave v sistemu zdravstvenega varstva.

Področje dolgotrajne oskrbe je vsesplošno družbeno vprašanje, ki se dotika vsakega posameznika, v okviru javnih politik pa tako področij socialnega in zdravstvenega varstva kot tudi vzdržnosti javnih financ. Zato je razumljivo, da mora biti predlog zakona predmet intenzivnega medresorskega usklajevanja. Ni pa sprejemljivo, da ti postopki trajajo tako dolgo in skoraj v tajnosti.

Nastajanje končne verzije predloga Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo traja že več kot 2 leti, predlog zakona pa še vedno ni dokončno predstavljen javnosti in ji dan v ponovno razpravo. Prva verzija predloga zakona je bila sicer dana v javno razpravo 29. avgusta 2006, pripombe nanjo pa so se na Ministrstvu za zdravje sprejemale do 28. septembra 2006. Vprašanje je torej, kaj se je dogajalo v času od takrat do danes in ali bi se lahko postopki usklajevanja izvedli tudi hitreje.

Državni svet je v zadnjih letih organiziral množico posvetov s področja socialnega varstva in varstva starejših, na katerih je bilo vedno znova izpostavljeno vprašanje sprejema Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo. Tudi predstavniki Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve ter Ministrstva za zdravje so na teh posvetih poudarjali zavedanje o pomenu sprejema tega zakona za reševanje cele množice vprašanj s področja socialnega in zdravstvenega varstva, a predlog zakona kljub temu še ni bil uvrščen na dnevni red sej Vlade Republike Slovenije.

Na posvetu z naslovom "Sistemske spremembe na področju institucionalnega varstva starejših", ki je potekal v Državnem svetu 23. oktobra 2008, je bila ob ponovni omembi problematike podana informacija s strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, da je medresorsko usklajen predlog zakona pripravljen že od avgusta. Če je temu tako, bi bilo prav, da se predlog zakona čim prej ponudi v ponovno javno obravnavo, v kateri naj se predstavnikom civilne družbe in zainteresirane javnosti omogoči podajanje pripomb na predlagane zakonske rešitve.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije, Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve ter Ministrstvu za zdravje, da vprašanji preučijo in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) nanju v roku 30 dni odgovorijo.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

* * *

Odgovor Vlade RS

Datum: 29.1.2009

Prejeto: 2.2.2009

Državni svetnik Peter Požun je na Vlado Republike Slovenije (RS) in na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve ter za zdravje naslovil vprašanje o tem, kdaj bo predlog Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo dan v javno razpravo in koliko časa bo imela zainteresirana javnost na voljo za preučitev in pripombe ter kdaj ga bo potem Vlada RS obravnavala in vložila v zakonodajni postopek.

Priprava in sprejem sistemskega Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo (ZDOZDO) je ena pomembnejših nalog pristojnih resorjev že več let in hkrati eden izmed ciljev, zadanih v Resoluciji o nacionalnem programu socialne varnosti 2006-2010 in v Resoluciji o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2008-2010 3. Zavedamo se, da sedanja ureditev dolgotrajne oskrbe ni dovolj učinkovita, ni zadostna in ni enako dostopna za osebe, ki so zaradi različnih kroničnih stanj in posledic poškodb ter invalidnosti odvisni od pomoči drugih oseb pri opravljanju temeljnih življenjskih aktivnosti. Slaba učinkovitost je posledica neustrezne zakonodaje, slabe preglednosti delovanja sistema in njegovega financiranja, ni integriranega delovanja izvajalcev in enotne organizacije dolgotrajne oskrbe, veljavna zakonodaja in praksa ne zagotavljata možnosti zadovoljevanja specifičnih potreb.

Priprava in sprejem ZDOZDO pomeni celovito ureditev dejavnosti dolgotrajne oskrbe za upravičence, ki zaradi različnih kroničnih stanj in posledic poškodb ter invalidnosti ne morejo skrbeti zase in potrebujejo pomoč druge osebe. Dosedanje oblike dolgotrajne oskrbe, ki se kot pravice financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, pokojninskega in invalidskega zavarovanja, socialnega varstva in iz zasebnih virov, ne temeljijo na enotni organizaciji zagotavljanja dolgotrajne oskrbe, ne vključujejo vseh potrebnih oblik dolgotrajne oskrbe, ne zagotavljajo enake dostopnosti do storitev na celotnem območju države, ne zagotavljajo preglednih in stabilnih javnih in zasebnih virov financiranja dejavnosti dolgotrajne oskrbe. Osnovni namen ZDOZDO je zato celovito urediti to področje, in sicer tako, da se integrirajo zdravstvene in socialne storitve, omogoči enakomerna dostopnost do storitev na

območju celotne države, zagotovi trajen in stabilen finančni vir, pospeši izvajanje oskrbe v domačem okolju (ureditev in spodbujanje neformalnih izvajalcev, ureditev statusa osebnega pomočnika) ter vpelje ustrezno ureditev na področju preventive, rehabilitacije in uporabe komunikacijskih in tehničnih pripomočkov. Upravičenci do dolgotrajne oskrbe bodo osebe vseh starosti, ki bodo potrebovale pomoč pri opravljanju dnevnih opravil, ohranjanju preostalih psihofizičnih sposobnosti ali zmanjšanju potrebe po pomoči na najmanjšo možno raven, v okviru možnosti pa tudi pri povrnitvi sposobnosti za življenje brez pomoči druge osebe.

ZDOZDO bo poleg dejavnosti dolgotrajne oskrbe urejal tudi zavarovanje za dolgotrajno oskrbo, in sicer tako, da bo zavarovanje za dolgotrajno oskrbo predstavljalo novo obliko obveznega socialnega zavarovanja, ki temelji na solidarnosti in vzajemnosti, zakon pa bo zagotovil tudi podlage za uvedbo prostovoljnega dopolnilnega zavarovanja za to področje.

V prehodnem obdobju bo urejen postopen prehod iz sedanjega v nov sistem, pri tem pa bo zagotovljena tudi možnost ohranitve pridobljenih pravic, ki upravičencem zdaj pripadajo po različnih sistemih.

Predlog zakona je bil že nekajkrat pripravljen in tudi že dan v javno razpravo, vendar dokončnega soglasja glede njegove vsebine ni bilo mogoče doseči. Zato si je Vlada RS v tem mandatu zadala nadaljnje delo na tem zakonu in v normativnem programu dela za leto 2009 predvidela, da bo predlog ZDOZDO poslan v javno razpravo do konca junija 2009. Tako bo imela zainteresirana javnost za obravnavo in dajanje pripomb na voljo 3 mesece. Predvidevamo, da bo končno besedilo predloga ZDOZDO obravnavala Vlada RS v začetku decembra 2009.

Vlada Republike Slovenije
mag. Milan Cvikl, l.r.
generalni sekretar

Sklep Državnega sveta ob obravnavi pobude Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance glede skrajšanja roka za vračilo davka na dodano vrednost

Državni svet Republike Slovenije je na 13. seji 21. 1. 2009, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) obravnaval pobudo Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance glede skrajšanja roka za vračilo davka na dodano vrednost in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet predlaga Vladi Republike Slovenije in Ministrstvu za finance, da upošteva postopke, ki so povezani z vračili in likvidnostno situacijo, vzpostavi čim večjo ažurnost pri dejanski izvedbi vračila davka na dodano vrednost. Primerno bi bilo pospešiti vračanje preplačanega davka na dodano vrednost ter skrajšati rok za vračilo davka na dodano vrednost iz 60 na 30 dni.

Obrazložitev:

Vlada Republike Slovenije v svojem mnenju k Predlogu zakona o spremembi Zakona o davku na dodano vrednost med drugim navaja, da bo preučila krajšanje rokov iz 60 dni na krajši rok, tako da se ne bo povečalo davčno tveganje pri nadzoru davčnih zavezancev in da bo možno zagotoviti potrebna likvidna sredstva na finančnih trgih.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije in Ministrstvu za finance, da pobudo preučita in v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) nanjo v roku 30 dni odgovorita.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Sklep Državnega sveta ob obravnavi pobude državnega svetnika Mateja Arčona za reševanje problematike nekontroliranega igranja na srečo

Državni svet Republike Slovenije je na 10. seji 8. 10. 2008, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) obravnaval pobudo državnega svetnika Mateja Arčona za reševanje problematike nekontroliranega igranja na srečo in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB) sprejel naslednji

SKLEP:

Državni svet podpira pobudo za reševanje problematike nekontroliranega igranja na srečo in uveljavitev odgovornega igranja ter predlaga Vladi Republike Slovenije, da pobudo preuči in nanjo odgovori.

Na območju Republike Slovenije deluje šest družb, ki imajo (veliko) koncesijo za prirejanje posebnih iger na srečo v igralnicah, kjer poleg iger na igralnih avtomatih ponujajo tudi (žive) igre na igralnih mizah. Zakonodaja omogoča tudi 45 (malih) koncesij za igralne salone, kjer so na voljo le igre na (največ 200) igralnih avtomatih. Ob naši zahodni meji deluje 5 velikih igralnic in kar 18 igralnih salonov, kar predstavlja največjo koncentracijo ponudbe iger na srečo na ozemlju Evropske unije. Večina obiskovalcev prihaja iz sosednje Italije, vendar je tudi število igralcev, ki so slovenski državljani, v stalnem porastu. Priča smo tudi razmahu t.i. internetnega igranja, ki ponuja igro kar iz »prijetnega naslonjača« lastnega doma.

Poleg denarja, ki se steka v proračun(e), igre na srečo prinašajo tudi negativne posledice. Po mednarodnih raziskavah je od 1 - 3 % odraslih, ki imajo možnost igranja, izpostavljeno nevarnosti prehajanja v zasvojenost in odvisnost. Odvisnosti se običajno zavedo šele prepozno, ko posledic ni mogoče več sanirati brez škode zanje in njihove družine. Mnogi so v igri izgubili vse, kar so sami ustvarili in kar so ustvarjale predhodne generacije. Zasvojenost se lahko zgodi vsakomur, ni vezana na spol, starost ali socialni položaj.

V svetu so države na različne načine urejale področje igralništva. Med države z uspešnejšim sistemom preprečevanja nekontroliranega igranja sodijo Kanada, Nizozemska in Švica, ki uvajajo t.i. odgovorno igralništvo. Države so torej predpisale pogoje, ki jih morajo koncesionarji upoštevati, sicer so lahko ob koncesijo.

V nasprotju s tem Zakon o igrah na srečo (84. člen) predpisuje le, da »pogoje za obisk v igralnici določa koncesionar«. Koncesionar lahko posameznim osebam ali skupinam oseb prepove vstop v igralnico, ne da bi moral navesti razloge za takšno odločitev. Igralcem, ki pri izvajanju posebnih iger na srečo kršijo pravila iger, lahko koncesionar prepove nadaljnjo udeležbo v igrah.

Žal pa zakonodaja prireditelja iger na srečo k temu ne zavezuje in ne varuje tistih, ki »igrajo prek svojih zmožnosti« in očitno »ne zmorejo kontrole nad lastnim igranjem«. Zato v Sloveniji ne moremo govoriti o odgovornem igralništvu, zato je nujno sprejeti ukrepe na področju t. i. odgovornega igranja:

- vzpostavitev pogojev za preventivno ozaveščanje potencialnih igralcev glede nevarnosti nekontroliranega igranja;
- določitev pogojev, pod katerimi koncesionarji vodijo, izvajajo in kontrolirajo igranje v igralnicah in igralnih salonih;
- in zdravljenje tistih, ki so v odvisnost zašli (posebni družbeni strošek kot posledica nekontroliranega igranja).

Glede na zgoraj navedeno Državni svet predlaga, naj Vlada Republike Slovenije preuči možnosti in sprejme potrebne ukrepe:

1. Zagotovi materialne pogoje za izvajanje preventivnih in kurativnih ukrepov na območju Republike Slovenije, ter v ta namen zagotovi potrebna sredstva za preventivno in kurativno delovanje na področju odvisnosti od iger na srečo (v višini 2-3 % koncesijske dajatve).
2. Država mora zagotoviti potrebna javna sredstva za zdravljenje boleznih - odvisnosti od iger na srečo. Odvisniki od iger na srečo v Sloveniji nimajo zagotovljenega systemskega in z doktrino podprtega zdravljenja. Zdravstveni sistem ne financira zdravljenja ljudem, ki so zaradi boleznih izgubili vse svoje premoženje. Prepuščeni iznajdljivosti posameznikov in ustanov, ki jim pod krinko zdravljenja drugih odvisnosti (npr. alkohol..) poskušajo pomagati.
3. Sedanja situacija je neurejena tudi na ravni izvajalcev zdravljenja, kjer je najrazličnejšim »podjetnikom« dopuščeno, da brez kvalifikacij, kontrole in odgovornosti izvajajo »psihoterapevtsko« prakso in jo seveda tudi ustrezno zaračunavajo. Gre za resno bolezen, ki jo je potrebno zdraviti na podlagi sprejete doktrine in v okviru sistema zdravstvenega varstva.
4. Posebno pozornost je potrebno nameniti preventivi, zlasti šolajoči se mladini in njihovem odnosu do iger na srečo. S preventivnimi programi lahko dosežemo pomembne premike v dojetanju bistva iger na srečo.
5. Prireditelji iger na srečo morajo sprejeti politiko »obvladovanja nekontroliranega igranja«, ki mora postati del posebne družbene odgovornosti tistih, ki so nosilci koncesije. Zaposlene pri koncesionarjih je potrebno izobraževati in ozaveščati glede nevarnosti nekontroliranega igranja.

6. Potrebno je vzpostaviti enotno evidenco o sprejetih ukrepih na nivoju države. Igralnice in igralni saloni so že povezani v enovit informacijski sistem. Ta pa žal ne omogoča, da posameznik, ki mu je prireditelj izrekel kakršen koli ukrep v zvezi z nekontroliranim igranjem, ne bi vstopal in igral na srečo pri drugem prireditelju.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije, da pobudo preuči in v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) nanjo v roku 30 dni odgovori.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

* * *

Odgovor Ministrstva za finance

Datum: 23.10.2008

Prejeto: 10.11.2008

Državni svet je na seji dne 8.10.2008 obravnaval pobudo državnega svetnika Mateja Arčona za reševanje problematike nekontroliranega igranja na srečo in sprejel sklep, da podpira pobudo za reševanje problematike nekontroliranega igranja na srečo in uveljavitev odgovornega igranja ter predlaga Vladi Republike Slovenije, da pobudo preuči in nanjo odgovori v roku 30 dni.

Državni svet predlaga Vladi Republike Slovenije, da preuči možnosti in sprejme potrebne ukrepe, s katerimi zagotovi materialne pogoje za izvajanje preventivnih in kurativnih ukrepov in sredstva v višini 2-3% koncesijske dajatve, zagotovi javna sredstva za zdravljenje boleznih odvisnosti od iger na srečo v okviru sistema zdravstvenega varstva, posebno pozornost nameni preventivi, zlasti šolajoči se mladini in njihovem odnosu do iger na srečo ter vzpostavi enotno evidenco o sprejetih ukrepih prepovedi vstopa v igralnice in igralne salone na nivoju države. Državni svet predlaga tudi, da morajo prireditelji iger na srečo sprejeti politiko obvladovanja nekontroliranega igranja in da je potrebno zaposlene pri koncesionarjih izobraževati in ozaveščati glede nevarnosti nekontroliranega igranja.

Ugotavljamo, da pobuda zahteva vsebinsko opredelitev do predlaganih ukrepov, kar presega tekoče posle, ki jih opravlja Vlada Republike Slovenije v tem času. Zato bo odgovor na pobudo lahko podan po nastopu nove Vlade Republike Slovenije.

Ministrstvo za finance
Andrej Bajuk, l.r.
minister

Sklep Državnega sveta ob obravnavi pobude državnega svetnika Rudolfa Cipota glede spremembe določenih pogojev za izvajanje ukrepa/podukrepa SOR (pridelava avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin)

Državni svet Republike Slovenije je na 10. seji 8. 10. 2008, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) obravnaval pobudo državnega svetnika Rudolfa Cipota glede spremembe določenih pogojev za izvajanje ukrepa/podukrepa SOR (pridelava avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin) in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB) sprejel naslednji

SKLEP:

Državni svet podpira pobudo ter predlaga Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da s posebnim zakonom, s spremembo zakona o Programu razvoja podeželja ali na drug ustrezen način objavi v Uradnem listu spremembo, namen katere bo spremenitev določenih pogojev za izvajanje ukrepa/podukrepa SOR (Pridelava avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin), v okviru SKOPa/KOPa (SKOP-slovenski kmetijsko okoljski program, KOP-kmetijsko okoljska plačila), ker je pod trenutno zahtevanimi pogoji zelo težko, če že ne nemogoče izvajati zahtevane pogoje glede izpolnjevanja sestave kolobarja. Spremeni naj se besedilo, ki predpisuje, da se posamezen ukrep SKOP-a oz. podukrep KOP-a mora izvajati na isti površini, in sicer tako, da se posamezen ukrep/podukrep mora izvajati na enakem številu prijavljene površine iz prvega leta vključitve v ukrep/podukrep SOR.

Obrazložitev:

Uredba o plačilih za kmetijsko okoljske ukrepe iz Programa razvoja podeželja za Republiko Slovenijo 2004-2006 v letih 2007-2010 in uredba za ukrepe osi 2 iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013, ki se bodo v letih 2007-2013 izvajali kot ukrepi kmetijske strukturne politike v skladu s 27., 28., 29. in 30. členom Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 51/06) in Programom razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 določata plačila za kmetijsko okoljske ukrepe iz Programa razvoja podeželja za Republiko Slovenijo 2004-2006 (v nadaljnjem besedilu: ukrepi SKOP-a), ki se bodo v letih 2007-2010 izvajali kot ukrepi kmetijske strukturne politike v skladu s 27., 28. in 30. členom Zakona o kmetijstvu in Programom razvoja podeželja za Republiko Slovenijo 2004-2006), in ki se bodo v letih 2007-2013 izvajali kot ukrepi kmetijske strukturne politike v skladu s 27., 28., 29. in 30. členom Zakona o kmetijstvu in Programom razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013.

Upravičenci za pridobitev plačil iz te uredbe so kmetijska, ki so določena z zakonom, PRP-jem 2004-2006 in 2007-2013 in uredbo ter izpolnjujejo zahteve dobre kmetijske prakse in druge predpisane pogoje iz PRP-ja 2004-2006 za ukrepe SKOP-a in 2007-2013 za podukrepe KOP-a, za katere uveljavljajo sredstva, kot to določa predpis, ki ureja izvedbo ukrepov kmetijske politike ter izpolnjujejo zahteve navzkrižne skladnosti in druge predpisane pogoje iz PRP-ja 2007-2013 za ukrepe, za katere uveljavljajo sredstva.

Namen ukrepov SKOP-a je popularizacija kmetijske pridelave, ki ustreza potrebam potrošnikov in varuje zdravje ljudi, zagotavlja trajnostno rabo naravnih virov ter omogoča zmanjševanje negativnih vplivov kmetijstva na okolje, ohranjanje naravnih danosti, biotske raznovrstnosti,

rodovitnosti tal in tradicionalne kulturne krajine ter varovanje zavarovanih območij. Namen ukrepa kmetijsko okoljskih plačil (KOP-a), ki vključuje 21 kmetijsko okoljskih podukrepov, je popularizacija kmetijske pridelave, ki ustreza potrebam potrošnikov in varuje zdravje ljudi, zagotavlja trajnostno rabo naravnih virov ter omogoča zmanjševanje negativnih vplivov kmetijstva na okolje, ohranjanje naravnih danosti, biotske raznovrstnosti, rodovitnosti tal in tradicionalne kulturne krajine ter varovanje zavarovanih območij.

Upravičenci, ki so se v letih 2004, 2005 oziroma 2006 vključili v petletno izvajanje ukrepov SKOP-a, lahko do izteka petletne obveznosti v tekočem letu pridobijo plačila za te ukrepe na način, kot ga določata predpis, ki ureja izvedbo ukrepov kmetijske politike, in ta uredba, ter pod pogoji, ki so določeni v PRP-ju 2004-2006 v poglavju 9.3.2 Kmetijsko okoljski ukrepi.

Upravičenci morajo v letih 2007-2010, do izteka petletnih obveznosti, nadaljevati z izvajanjem istih ukrepov SKOP-a na istih lokacijah in v enakem obsegu površin kot znaša v posamezen ukrep SKOP-a vključena površina v letu 2006.

Upravičenci lahko v tekočem letu pridobijo plačila za podukrepe KOP-a na način, kot ga določata predpis, ki ureja izvedbo ukrepov kmetijske politike in ta uredba ter pod pogoji, ki so določeni v PRP-ju 2007-2013.

- Posamezne podukrepe KOP 2007-2013 je potrebno izvajati na isti površini ves čas trajanja obveznosti.

- Problem je izvajati pravilen kolobar, ker na seznamu avtohtonih sort nimamo nobene sorte pšenice, ječmena, rži, tritikale, katere bi potrebovali kmetovalci, da bi lahko zadostili zahtevam, ki jih predpisuje PRP glede sestave kolobarja za ukrep/podukrep SOR.

Ukrep/Podukrep Pridelava avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin

Cilj je ohranjanje avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin, ohranjanje genetske raznovrstnosti in genetskega potenciala avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin ter preprečevanje izgube biološkega materiala, prilagojenega specifičnim okoljskim razmeram

Indikatorji • Kontrolni: Površine, na katerih se podukrep izvaja (ha), Evidentirana raba gnojil in fitofarmacevtskih sredstev, Površina posameznih avtohtonih in tradicionalnih sort v pridelavi po tem podukrepu (ha) • Dolgoročni: Ohranjanje (ogroženih) avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin, Ohranjanje značilne kulturne krajine, ki je povezana s pridelavo določenih vrst in sort kmetijskih rastlin na krajevno običajen način, Zagotavljanje kakovosti pridelane hrane in potencialnega zdravja potrošnikov

Plačila se dodelijo za:

- žita: ajda: 'Darja', 'Siva', 'Črna gorenjska', 'Čebelica', proso: 'Sonček';
- koruzo: 'Lj - 275 t (FAO 200)', 'Lj-180';
- krmne rastline: visoka pahovka: 'Sora', rdeča bilnica: 'Jasna', travniška bilnica: 'Jabeljska', mnogocvetna ljuljka: 'Draga', trpežna ljuljka: 'Ilirka', pasja trava: 'Kopa', travniški mačji rep: 'Krim', krmna ogrščica: 'Starška', 'Daniela', strniščna repa: 'Kranjska okrogla', 'Kranjska podolgovata', podzemna koleraba: 'Rumena maslena', črna detelja: 'Živa', 'Poljanka', inkarnatka: 'Inkara', lucerna: 'Bistra', 'Soča', 'Krima'; nekatere vrtnine, itn.

V skladu s Prilogo 2 Uredbe o predpisanih zahtevah ravnanja ter dobrih kmetijskih in okoljskih pogojih pri kmetovanju (Uradni list RS, št. 21/05, 114/05, 76/06) je triletni kolobar obvezen na najmanj 50 % njivskih površin celotnega kmetijskega gospodarstva. Trave, detelje, travno deteljne mešanice in deteljno travne mešanice na njivskih površinah so del kolobarja in so lahko na isti površini dlje kot tri leta.

- Obvezen je petletni kolobar, v katerega morajo biti vključene najmanj tri avtohtone ali tradicionalne poljščine.
- Strniščni posevki se upoštevajo kot ena od treh različnih poljščin, ki morajo biti vključene v petletni kolobar.
- Kolobar mora biti zasnovan že ob vstopu v podukrep. V primeru višje sile ali spremembe tržnih razmer, morebitna zamenjava poljščin v kolobarju ne sme poslabšati kolobarja in negativno vplivati na okolje oziroma zmanjšati učinkovitosti izvajanja podukrepa.
- Upravičenost do plačil na podlagi pričakovanih učinkov na okolje glede na okoljske zahteve in prioritete. Generacije selekcijskega in žlahtniteljskega dela so prispevale k ohranitvi številnih sort kmetijskih rastlin, ki so optimalno prilagojene specifičnim lokalnim okoljskim razmeram. Na enak način pa krajina nosi značilen pečat krajevnih posebnosti, ki se odražajo v različnih vrstah rabe zemljišč in načinih pridelave. Industrializacija kmetijstva je v zadnjih desetletjih močno ogrozila to genetsko in zgodovinsko pomembno ter za človekovo dejavnost značilno biotsko raznovrstnost.

Za številne kmetijske rastline iz različnih območij so značilni majhni pridelki, počasna rast in neekonomičnost, zaradi česar so te rastline v nevarnosti, da bodo izgubljene. Žal pa so številne vrste kmetijskih rastlin z genetskim potencialom, ki bi ga bilo vredno ohraniti, kakor tudi mnoga lokalna rastišča s specifično floro in favno, že za vedno izgubljena. Da bi se genetska dediščina ohranila, je podukrep namenjen ohranjanju avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin, pri čemer so plačila na površino namenjena spodbudi kmetom, da bi še naprej kmetovali na tradicionalne načine in izboljševali pogoje za pridelavo teh sort.

Velika raznolikost podnebnih in talnih razmer omogoča, da so na naravnih rastiščih prisotni številni tipi rastlin v okviru iste vrste, bogata pa je tudi pestrost različnih vrst. Z namenom varovanja in ohranjanja izvornih lastnosti in genetske variabilnosti avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin, se plačila za ohranjanje teh sort v proizvodnji dodelijo upravičencem na ravni cele države.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da pobudo preuči in v skladu s 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) nanjo v roku 30 dni odgovori.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

* * *

Odgovor Ministrstva kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Datum: 29.10.2008
Prejeto: 6.11.2008

V zvezi z vašim dopisom glede pobude, da se kmetijsko okoljski (pod)ukrep 'Pridelava avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin' (v nadaljevanju: (pod)ukrep SOR) iz Programa razvoja podeželja za Republiko Slovenijo 2004-2006 (Uradni list RS, št. 116/04, 45/06, 70/07 in 124/07; v nadaljevanju: PRP 2004-2006) in Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 (v nadaljevanju: PRP 2007-2013) ne bi izvajal na isti površini ves čas trajanja obveznosti, odgovarjamo sledeče:

V skladu s PRP 2004-2006 in PRP 2007-2013 je kmetijsko okoljske (pod)ukrepe potrebno izvajati na isti površini ves čas trajanja obveznosti. Obveznost izvajanja (pod)ukrepov na isti površini ves čas trajanja obveznosti izhaja tudi iz predpisov EU, in sicer za: ukrep SOR iz PRP 2004-2006: Uredbe Komisije (ES) št. 817/2004 z dne 29. aprila 2004 o podrobnejših pravilih za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 1257/1999 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada (EKUJS) (UL L št. 153 z dne 30.4.2004, str. 30, z vsemi spremembami), podukrep SOR iz PRP 2007-2013: Uredba Komisije (ES) št. 1975/2006 z dne 7. decembra 2006 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1689/2005 glede izvajanja kontrolnih postopkov in navzkrižne skladnosti v zvezi z ukrepi podpore za razvoj podeželja (UL L št. 368 z dne 23.12.2006, str. 74).

Upravičenci so s pogoji za izvajanje posameznih (pod)ukrepov seznanjeni že ob odločitvi za vstop v te (pod)ukrepe. Ker je vstop v (pod)ukrepe prostovoljen, se upravičenci sami odločijo katere (pod)ukrepe bodo izvajali in pri tem izpolnjevali predpisane pogoje.

Pogoji pri (pod)ukrepu SOR glede sestave kolobarja niso tako zahtevni kot pri (pod)ukrepu 'Ohranjanje kolobarja', kjer je točno določeno kakšen delež žit mora biti prisoten v petletnem kolobarju, kako pogosto morajo biti kolobarit člen metuljnice ipd. Pri (pod)ukrepu SOR so pogoji postavljeni bolj ohlapni. Eden od pogojev je npr. tudi ta, da morajo biti v petletni kolobar vključene vsaj tri avtohtone in tradicionalne sorte poljščin, pri čemer se kot ena od treh različnih poljščin upoštevajo tudi strniščni posevki. S tem pa je dana možnost enostavnejše sestave kolobarja.

Iz nabora avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin je mogoče sestaviti in izvajati ustrezen kolobar, ki je primeren tudi s strokovnega vidika in ne le z vidika izpolnjevanja pogojev za (pod)ukrep SOR.

Včasih se res zgodi, da na trgu ni na razpolago dovolj semena določenih avtohtonih in tradicionalnih sort, vendar pa pogoji za izvajanje (pod)ukrepa SOR omogočajo tudi premostitev tovrstnih težav.

Stališče ministrstva je, da je (pod)ukrep SOR mogoče izvajati na isti površini ves čas trajanja obveznosti. Na ta način je mogoče izpolnjevati zahteve (pod)ukrepa in istočasno slediti zastavljenim ciljem v zvezi z izvajanjem (pod)ukrepa ter usmeritvami PRP 2004-2006 in PRP 2007-2013.

Ministrstva kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano
Brano Ravnik, l.r.
generalni direktor

Sklep Državnega sveta ob obravnavi **vprašanj** državnega svetnika mag. **Dušana Semoliča** glede **lastništva Zdravilišča Rimske Toplice**

Državni svet Republike Slovenije je na 13. seji 21. 1. 2009, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) obravnaval vprašanja državnega svetnika mag.

Dušana Semoliča glede lastništva Zdravilišča Rimske Toplice in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira vprašnji državnega svetnika mag. Dušana Semoliča in predlaga Vladi Republike Slovenije da vprašnji preuči in nanju odgovori.

Vprašnji državnega svetnika mag. Dušana Semoliča se glasita:

1. Ali bo Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada) Zdravilišče Rimske Toplice vrnila državljanom Republike Slovenije, da postane skupno dobro za ohranjanje zdravja vseh državljanov Republike Slovenije?

2. Kakšno je stališče Vlade do sklepa o odprodaji kompleksa Zdravilišča Rimske Toplice z močno podcenjeno vrednostjo, ki ga je v prejšnjem mandatu sprejela Vlada na svoji 49. redni seji, 17. novembra 2005?

O b r a z l o ž i t e v :

Analiza verodostojnih dokumentov in objav za obdobje 1992 do 2008 dokazuje, da gre v primeru Zdravilišča Rimske Toplice za utemeljen sum glede zakonitosti opravljenih postopkov in odsotnost pravne države ter veliko oškodovanje državljanov Republike Slovenije.

Upravičeno se pričakuje, da bo Vlada z ustreznim ravnanjem popravila napake iz preteklosti tako, da bo Zdravilišče Rimske Toplice vrnila državljanom kot skupno dobro vseh.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije, da vprašnji preuči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) nanju v roku 30 dni odgovori.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Sklep Državnega sveta ob obravnavi **pobude državnega svetnika **Marijana Klemenca** in **Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj** v zvezi z reševanjem problematike voženj v naravnem okolju**

Državni svet Republike Slovenije je na 10. seji 8. 10. 2008, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) obravnaval pobudo državnega svetnika Marijana Klemenca in Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj v zvezi z reševanjem problematike voženj v naravnem okolju in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB) sprejel naslednji

SKLEP :

Državni svet podpira pobudo v zvezi z reševanjem problematike voženj v naravnem okolju in predlaga Ministrstvu za okolje in prostor, da pri pripravi sprememb Uredbe o prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju (Uradni list RS, št. 16/95, 28/95 in 35/01) in drugih predpisov pobudo preuči in nanjo odgovori.

Pobuda oz. predlogi za reševanje problematike voženj v naravnem okolju so naslednji:

- Globe za kršitelje Uredbe o prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju (Ur. l. RS, št. 16/95, 28/95 in 35/01 - v nadaljevanju: Uredba), voznike motornih vozil, je treba bistveno povečati, saj sedanja globa za fizične osebe v višini 41,73 evrov (v primeru takojšnjega plačila le polovičen znesek) nima ne specialne (zoper kršitelja) in ne generalne (vpliv na druge) preprečitve in je skoraj enako visoka za kolesarje kot voznike motornih vozil.
- Določiti bi bilo treba območja, kjer je vožnja pod določenimi pogoji dovoljena, in območja, kjer je to strogo prepovedano in temu ustrezno določiti sankcije.
- Zaradi možnosti identificiranja kršiteljev bi bilo treba predpisati registracijo oziroma evidentiranje motornih vozil tudi za vožnjo v naravi in ostale pogoje (npr. taksa za obremenjevanje okolja, posedovanje ustreznega dovoljenja za vožnjo motornega vozila...).
- Ustrezno določiti pravila vožnje na območjih, kjer bi bila vožnja dovoljena (npr. časovne omejitve, prepoved ogrožanja drugih oziroma objestnih voženj...).
- Za nekatere primere, npr. neregistrirana vozila, povratništvo kršiteljev, bi bilo treba predpisati tudi obvezen zaseg in možnost odvzema motornih vozil.
- Za neupoštevanje znakov oziroma odredb nadzornikov bi bilo treba predpisati tudi sankcije.
- V Delovno skupino za ureditev voženj v naravnem okolju naj se povabi tudi državnega svetnika Marijana Klemenca, predstavnike društev lastnikov motornih vozil (sani) in gospodarske subjekte s področja turizma, ki v turistično ponudbo vključujejo tudi storitve s tega področja (npr. organiziranje voženj v naravi).

Obrazložitev:

Problematiko voženj z motornimi vozili in kolesi v osnovi ureja Uredba o prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju (Uradni list RS, št. 16/95, 28/95 in 35/01), nekaj določb pa je tudi v drugih predpisih. Nadzor nad izvajanjem Uredbe izvajajo inšpektorji za varstvo okolja in prostor in policija, na gozdnih in kmetijskih površinah tudi inšpektorji za gozdove in kmetijstvo.

Temeljni namen Uredbe je preprečiti škodljive posledice vedno pogostejših voženj v naravnem okolju (vožnja po brezpotjih, stezah, pešpoteh). Vsebina Uredbe je naperjena zoper vožnjo izven površin, ki so v osnovi namenjene motornemu in drugemu prometu.

V naravnem okolju je prepovedano voziti, ustavljeti, parkirati, organizirati vožnje z motornimi vozili, kolesi s pomožnim motorjem in drugimi prevoznimi sredstvi, ki omogočajo gibanje hitreje od hoje pešca. V skladu z Uredbo predstavlja naravno okolje vsa območja:

- zunaj ureditvenih območij mest, vasi in drugih naselij,
- zunaj infrastrukturnih objektov republiškega ali lokalnega pomena,

- zunaj rudarskih operacij med izvajanjem rudarskih del,
- zunaj nekategoriziranih cest ter drugih prometnih površin, ki so namenjene za vožnjo, ustavljanje in parkiranje v skladu s predpisi o cestah.

Uredba torej dopušča vsako normalno uporabo vozil na motorni pogon in koles po vsem cestnem omrežju, pri čemer vanj kot najožji element sodijo še kolovozne poti ob jasni predpostavki, da to seveda ni prepovedano po drugih prepisih. Vožnjo po takih površinah ureja Zakon o varnosti cestnega prometa. V nasprotju z Uredbo tudi ni vožnja z vozili na motorni pogon:

- v naseljih,
- na območju t.i. rudarskih del, rudarskih dnevnih kopov, kamnolomov, ipd.,
- po trasah elektro in plinskih daljnovodov.

Za vožnjo v gozdovih in gozdnem prostoru velja posebna ureditev, in sicer je v gozdu dopustna vožnja izključno po gozdnih cestah (izven gozdnih cest, tudi po gozdnih vlakah in poteh, je vožnja prepovedana). Ne glede na določbe 1. odstavka 40. člena Zakona o gozdovih sta ježa in vožnja s kolesom brez motorja dovoljeni na označenih gozdnih vlakah in drugih označenih poteh na območjih v prostorskem delu območnega načrta.

2. člen Uredbe ureja ustavljanje in parkiranje vozil na motorni pogon in koles ob cestah, vendar največ pet metrov izven vozišča. Pri tem je pomembno, da lastnik temu ne nasprotuje.

3. člen Uredbe ureja izjemne vožnje, za katere določila Uredba ne veljajo. To pomeni, da navedeni upravičenci lahko vozijo tudi v naravnem okolju. Gre za službene vožnje (opravljanje lovske, ribiške, čuvajske, naravovarstvene, zdravstvene, reševalne... službe), gospodarjenje z gozdovi, kmetijska dela, geodetska dela, urejanje vodotokov, vzdrževanje infrastrukturnih objektov, pomoč pri reševanju, priprava in vzdrževanje vseh vrst smučarskih prog.

4. člen Uredbe določa strožje določilo, ki vnaša posebne omejitve za določene vrste voženj v zavarovanih območjih: prepoveduje organiziranje voženj z vozili na motorni pogon ali njihovo uporabo za testne, kros, športne, tekmovalne in reklamne vožnje na gozdnih in makadamskih cestah v gozdnem prostoru....To pomeni, da je v takih območjih dopusten normalen promet, če to ni drugače urejeno z drugimi predpisi, prepovedane pa so njegove pojavne oblike, ki predstavljajo športno – tekmovalno vožnjo. Tako je na cestah v takih območjih možen pregon vsakega organiziranja športno tekmovalnih voženj t.i. »kros specialk«.

12. 5. 2001 je začela veljati sprememba Uredbe (Uradni list RS, št. 35/2001), s katero se je spremenilo besedilo 1. odstavka 1. člena tako, da izraz "vozila na motorni pogon" v nadaljnjem besedilu pomeni motorna vozila, kolesa z pomožnim motorjem in druga prevozna sredstva, ki omogočajo gibanje, hitrejša od hoje pešca, z močjo lastnega motorja in niso namenjena izključno vožnji po cesti. Sprememba Uredbe je odpravila dvom o tolmačenju pojma vozila na motorni pogon.

Uredba določa tudi globe:

Člen	Odstavek	Točka	Globa	Opis kršitve
6	1	1	2.086,46	Pravna oseba ali podjetnik posameznik, ki organizira vožnje v naravnem okolju.
6	1	2	2.086,46	Pravna oseba ali podjetnik posameznik, ki organizira kros vožnje po gozdnih ali

				makadamskih cestah v gozdu.
6	2		208,65	Odgovorna oseba ali fizična oseba, ki stori prekršek po zgoraj navedenih točkah.
7	1	1	40	Fizična oseba, ki vozi, ustavlja ali parkira kolo v naravnem okolju.
7	1	2	40	Fizična oseba, ki parkira kolesa izven vozišča v naravnem okolju.
7	2	1	41,73	Fizična oseba, ki vozi ustavlja ali parkira motorno vozilo v naravnem okolju.
7	2	2	41,73	Fizična oseba, ki parkira motorna vozila izven vozišča v naravnem okolju.
7	2	3	41,73	Fizična oseba, ki organizira kros vožnje po gozdnih ali makadamskih cestah v gozdu.

Praksa kaže, da sedaj veljavna Uredba, ki je nastala v času, ko se organizirane vožnje v naravi praktično še niso izvajale, zahteva spremembe. Sedanja nizka globa za fizične osebe (41, 73 evrov in ob takojšnjem plačilu le polovičen znesek) nima ne specialne (zoper kršitelja) in ne generalne (vpliv na druge) prevencije in je skoraj enako visoka za kolesarje kot voznike motornih vozil. Zaradi tega je nujno bistveno povečanje globe za voznike motornih vozil.

Na podlagi sedaj veljavne ureditve je vožnja v naravnem okolju praktično povsod prepovedana, kar ob naraščajočem trendu uporabe motornih vozil v naravnem okolju izven javnega cestnega omrežja pomeni veliko kršiteljev. Zato bi bilo treba določiti območja, kjer je vožnja pod določenimi pogoji in ob soglasju pristojnih organov dovoljena, in območja, kjer je to strogo prepovedano, pri čemer bi morali na prepovedanih območjih določiti ustrezne sankcije. Ker imajo nadzorniki nad izvajanjem uredbe težave pri identificiranju kršiteljev, bi bilo treba predpisati registracijo oziroma evidentiranje motorni vozil tudi za vožnjo v naravi (pri sedaj registriranih vozilih je problem tudi velikost registrske tablice, saj so oznake zelo slabo vidne, kar pri voznikih povzroča občutek "anonimnosti" in s tem prepričanje, da ne bodo kaznovani) in ostale pogoje (npr. taksa za obremenjevanje okolja, posedovanje ustreznega dovoljenja za vožnjo motornega vozila...).

Prav tako se predlaga, da se določijo pravila vožnje na območjih, kjer bi bila vožnja dovoljena (npr. časovne omejitve, prepoved ogrožanja drugih oz. objestnih voženj...).

Za voznike neregistriranih vozil ali večkratne kršitelje bi bilo treba predpisati tudi obvezen zaseg in možnost odvzema motornih vozil, za neupoštevanje znakov oziroma odredb nadzornikov (kar se v praksi pogosto dogaja) pa dodatno določiti sankcije.

Ob obravnavi pobude državnega svetnika Marijana Klemenca na 13. seji Komisiji Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj 24. 9. 2008 se je pokazalo, da so to problematiko zaznali tudi na pristojnih institucijah, predvsem Inšpektoratu za okolje in prostor, Inšpektoratu za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano in Policiji, ki so pristojni za nadzor nad izvajanjem Uredbe. Komisija je tudi ugotovila, da je minister za okolje in prostor imenoval Delovno skupino za ureditev voženj v naravnem okolju, katerega naloga je analiza izvajanja veljavne Uredbe o prepovedi voženj z vozili v naravnem okolju in priprava predloga njenih sprememb. Ob seznanitvi s sestavo Delovne skupine za ureditev voženj v naravnem okolju je Komisija sprejela pobudo, da minister, pristojen za okolje in prostor, v omenjeno delovno skupino povabi tudi državnega svetnika Marijana Klemenca ter predstavnike društev lastnikov

motornih vozil (sani) in gospodarske subjekte s področja turizma, ki v turistično ponudbo vključujejo tudi storitve s tega področja (npr. organiziranje voženj v naravi).

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za okolje in prostor, da pobudo preuči in v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) nanjo v roku 30 dni odgovori.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Sklep Državnega sveta ob obravnavi pobude državnega svetnika Petra Požuna za zadržanje izvajanja in spremembo Pravilnika o organizaciji in izvajanju verske duhovne oskrbe v zavodih za prestajanje kazni zapora, vzgojnih zavodih, prevzgojnih domovih in v zavodih za usposabljanje

Državni svet Republike Slovenije je na 12. seji 10. 12. 2008, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) obravnaval pobudo državnega svetnika Petra Požuna za zadržanje izvajanja in spremembo Pravilnika o organizaciji in izvajanju verske duhovne oskrbe v zavodih za prestajanje kazni zapora, vzgojnih zavodih, prevzgojnih domovih in v zavodih za usposabljanje in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB) sprejel naslednji

SKLEP :

Državni svet podpira pobudo in predlaga Ministrstvu za pravosodje, da zadrži izvajanje Pravilnika o organizaciji in izvajanju verske duhovne oskrbe v zavodih za prestajanje kazni zapora, vzgojnih zavodih, prevzgojnih domovih in v zavodih za usposabljanje do odločitve Ustavnega sodišča oziroma da Pravilnik spremeni.

Obrazložitev:

Ministrstvo, pristojno za pravosodje, je 14. 10. 2008 sprejelo Pravilnik o organizaciji in izvajanju verske duhovne oskrbe v zavodih za prestajanje kazni zapora, vzgojnih zavodih, prevzgojnih domovih in v zavodih za usposabljanje¹ (v nadaljevanju: Pravilnik), ki je začel veljati 25. 10. 2008. Pravilnik je bil sprejet za izvedbo 24. člena Zakona o verski svobodi² (v nadaljevanju: ZVS). Državni svet meni, da Pravilnik temelji na neustavnem zakonskem predpisu, diskriminatorno ureja vprašanje zaposlovanja duhovnikov ter določa kriterije, ki bi morali biti

¹ Ur. l. RS, št. 101/08

² Ur. l. RS, št. 14/07

določeni v ZVS. Državni svet zato predlaga, da ministrstvo zadrži izvajanje Pravilnika do odločitve Ustavnega sodišča oziroma da Pravilnik spremeni.

Državni svet meni, da je Pravilnik v nasprotju z Ustavo Republike Slovenije (v nadaljevanju: Ustava), saj je izdan na podlagi ZVS, natančneje njegovega 24. člena, glede katerega je Državni svet na Ustavno sodišče že vložil zahtevo za presojo ustavnosti in zakonitosti³ ter o katerega skladnosti z Ustavo Ustavno sodišče še ni odločilo. Državni svet je v zahtevi za oceno ustavnosti tega dela ZVS menil, da je le-ta v nasprotju s 14., 41., 87. in 120. členom Ustave, saj ne določa okvira in kriterijev za organizacijo in izvajanje verske duhovne oskrbe ter vprašanja, ki bi jih moral urediti zakon prepušča v urejanje s podzakonskimi akti.

Omenjeni zakon v 24. členu ureja versko duhovno oskrbo v zavodih za prestajanje kazni. Na podlagi navedenega člena je ministrstvo, pristojno za pravosodje, izdalo Pravilnik, ki določata kriterije za organizacijo in izvajanje verske duhovne oskrbe v prej navedenih zavodih in ustanovah.

Pravilnik, ki ga je izdalo ministrstvo, pristojno za pravosodje, ni v skladu s 120. členom Ustave, saj ZVS v 24. členu ne vsebuje pooblastila za izdajo podzakonskega akta, s katerim bi se versko duhovno oskrbo v zavodih za prestajanje kazni natančneje dopolnilo s podzakonskim aktom. Ustava v drugem odstavku 120. členu določa, da upravni organi opravljajo svoje delo samostojno v okviru in na podlagi Ustave in zakonov, kar pomeni, da podzakonski akti ne smejo vsebovati določb, ki jih v zakonu ni, zlasti ne smejo samostojno odrediti novih ali posebnih pravic ali obveznosti. Zakonsko pooblastilo za izdajo podzakonskega akta mora namreč biti jasno, nedvoumno in opredeljeno z ustreznimi merili in kriteriji, določitev le teh pa ne sme biti prepuščena podzakonskemu aktu. Podzakonski akti torej smejo samo tehnično dopolnjevati, razčlenjevati in opisovati zakon, nikakor pa ne smejo vanj vsebinsko posegati. Pravilnik, ki ga je izdalo ministrstvo, pristojno za pravosodje, pa poleg tega, da deloma dopolnjuje, razčlenjuje in opisuje zakon glede materialnih pogojev za uresničevanje pravice do verske duhovne oskrbe, vsebinsko posega na področje, ki bi ga moral urejati zakon. Določa namreč kriterije za zaposlitev duhovnikov v zavodih za prestajanje kazni, kar je v nasprotju tako s 120. kot tudi 87. členom Ustave.

V nasprotju z 87. in 120. členom so bili nekateri kriteriji namesto z zakonom določeni s podzakonskima aktoma. Pravilnik, ki ga je izdalo ministrstvo, pristojno za pravosodje, v 3. členu določa kriterije za zaposlitev duhovnikov, kljub temu da nima zakonske podlage, na podlagi katere bi lahko določilo standard, da naloge verske oskrbe opravlja en duhovnik na 500 obsojenih oseb povprečne dnevne zasedenosti vseh zavodov, izračunano iz obdobje enega leta. 3. člen Pravilnika je torej v nasprotju s 120. členom Ustave, saj bi morali biti kriteriji za zaposlitev duhovnikov določeni v zakonu in ne v podzakonskem aktu, poleg tega pa ministrstvo ni imelo pravne podlage za izdajo podzakonskega akta, ki bi te kriterije kakorkoli natančneje določil ali razdelal.

Način zaposlovanja, kot ga predvideva ZVS in nadalje izpeljuje Pravilnik, v javnem sektorju ni dopusten in je v nasprotju z Ustavo, saj ta v 49. členu določa, da je vsako delovno mesto dostopno vsakomur pod enakimi pogoji. To pomeni, da je prepovedano vsako razlikovanje, izključitev ali dajanje prednosti, ki temelji na rasi, barvi, spolu, veri političnemu prepričanju, nacionalnem ali socialnem poreklu, ki izniči ali ogroža enake možnosti ali postopek pri zaposlovanju ali poklicih, pri tem pa ne gre za razlikovanje, ki je utemeljeno z zahtevano kvalifikacijo za določeno delovno mesto.

³ 52. seja DS RS, z dne 21. 3.2007; U-I-92/07

ZVS je torej v nasprotju z Ustavo, saj kot pogoj za zaposlitev določa le pripadnost določeni verski skupnosti, ki ni poklicna kvalifikacija, Pravilnik pa le nadaljuje izvajanje tega neskladja. Delovno mesto v javni upravi je torej osebi dosegljivo le v primeru, da pripada določeni verski skupnosti, druge kvalifikacije ali kriteriji pa niso pomembni, saj jih zakon ne zahteva.

Država zaradi ločitve cerkve od države ne more zaposlovati duhovnikov kot neke vrste javnih uslužbencev sui generis, za katere bi veljali drugačni kriteriji in merila (država ne more ovrednotiti višine plače za verska opravila; s tem bi ocenjevala kvaliteto verskega opravila in bi se s tem postavila nad avtoriteto posamezne verske skupnosti, po drugi strani pa ji verska skupnost ne more narekovati, kolikšno višino plače naj ima zaposleni duhovnik) tako od samih javnih uslužbencev kot od samih verskih uslužbencev, ki ne bodo zaposleni.

Za zasedbo delovnega mesta v javnem sektorju je potrebo v skladu z Zakonom o javnih uslužbencih⁴ praviloma izvesti javni natečaj, v katerem so razpisani pogoji, katere mora kandidat izpolnjevati, v kolikor želi zasesti delovno mesto. V kolikor je oseba zaposlena v javnem sektorju, zanjo velja sistem plač v javnem sektorju, delovno mesto mora biti sistemizirano, na podlagi sistemizacije pa je določena tudi plača. Glede na to, da ZVS o zaposlitvi ne določa ničesar drugega kot da se duhovnika zaposli, pogoji za zasedbo teh delovnih mest v javni upravi niso v naprej znani, delovno mesto pa ni dosegljivo vsem pod enakimi pogoji.

ZVS tudi določa, da se v sistemu javnih uslužbencev zaposli nekoga ravno zaradi pripadnosti in tesne povezanosti z določeno versko skupnostjo, kar pa pomeni diskriminacijo pri zasedbi delovnega mesta v javnem sektorju zaradi (ne)pripadnosti verski skupnosti. Država na področje notranje organizacije cerkva in verskih skupnosti ne posega, prav tako ne v njihovo izobraževanje. Naloga države je le, da ne ovira pravice posameznika in verske skupnosti, kot osebe zasebnega prava, do izražanja in manifestacije verskega prepričanja. Prav tako je naloga države, da omogoča versko svobodo, ne pa da jo spodbuja in financira. Duhovna verska oskrba je v pristojnosti posamezne verske skupnosti naloga države pa je, za posameznikov, ki so gibalno omejeni zaradi pridržanja, ne ovira pri sodelovanju pri izvajanju obredov v skladu s posameznikovim verskim prepričanjem, v kolikor to želijo. To je mogoče doseči s partnerskim dialogom z verskimi skupnostmi ter olajševanjem dostopa njihovih predstavnikom do teh oseb. S tem je mišljeno, da dobijo posebna dovoljenja za srečanje s pridržanimi osebami tudi izven časa uradnega obiska, omogočanje duhovno verske oskrbe pa ne pomeni, da je potrebno duhovnike zaposliti. Država lahko z verskimi skupnostmi sklene dogovor o sofinanciranju dejavnosti oziroma delitvi stroškov, kar se pa lahko stori tudi v okviru določenih državnih programov.

Pravilnik pri določitvi standarda duhovne oskrbe ne določa, da mora biti zaposleni duhovnik (oziroma duhovnik, s katerim je sklenjena pogodba civilnega prava) pripadnik iste verske skupnosti kot predpisano število obsojencev. S tem je predstojnikom zavodov prepuščeno arbitrarno odločanje z duhovnikom katere verske skupnosti bo sklenil pogodbo o zaposlitvi oziroma drugo pogodbo civilnega prava. Pravilnik namreč določat le zaposlitev glede na število obsojenih oseb ne glede na njihovo versko pripadnost, kar pa je v nasprotju z dikcijo zakona, ki določa, da se duhovnika zaposli, v kolikor je v vsej državi dovolj veliko število pridržanih oseb iste veroizpovedi.

Kot že omenjeno, ZVS kot kriterij za potrebo za zaposlitev duhovnikov določa le dovolj veliko število pridržanih oseb iste veroizpovedi, ne določa pa kako bo pristojno ministrstvo pridobilo podatke o številu pripadnikov posamezne verske skupnosti.

⁴ Ur. l. RS št. 56/02 s kasnejšimi spremembami in dopolnitvami

Kriteriji oziroma standardi verske duhovne oskrbe, ki so določeni s Pravilnikom zahtevajo zbiranje in obdelavo osebnih podatkov, česar pa ZVS ne določa. Podatki o verski pripadnosti so osebni podatki, ki se v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov⁵ lahko obdelujejo le, če obdelavo osebnih podatkov in osebne podatke, ki se obdelujejo, določa zakon ali če je za obdelavo določenih osebnih podatkov podana osebna privolitve posameznika. Prav tako mora biti namen obdelave osebnih podatkov določen v zakonu, v primeru obdelave na podlagi osebne privolitve posameznika pa mora biti posameznik predhodno pisno ali na drug ustrezen način seznanjen z namenom obdelave osebnih podatkov. Glede na to da ZVS namena zbiranja teh osebnih podatkov ne predvideva, ministrstvo pa nima pristojnosti predpisati postopka zbiranja teh podatkov in njihove obdelave, se ZVS in Pravilnik niti ne moreta izvajati, saj ministrstvo, pristojno za pravosodje, ne more vedeti, koliko duhovnikov lahko zaposlijo. Uporaba statističnih podatkov iz slovenskega popisa pa tudi ne sme biti pravna podlaga, saj prebivalci, ko je bilo zastavljeno vprašanje o pripadnosti verski skupnosti, s tem namenom zbiranja niso bili seznanjeni in zato soglasja k takemu zbiranju in obdelavi podatkov niso dali. Iz navedenega torej izhaja, da bi ministrvi oz. zavodi ter ustanove, ki spadajo v njun okvir, morali pričeti zbirati te podatke ter jih obdelovati, za kar pa nimajo pravne podlage.

Ustavno sodišče je v odločbi OdiUS, U-I-92/01 navedlo, da je naloga državne statistike ni zagotavljanje podatkov državnim organom, organom lokalne skupnosti ali nosilcem javnih pooblastil za izvrševanje njihovih upravnih ali drugih nalog. Državna statistika zbira podatke in jih uporablja izključno v statistične namene, država pa si mora za potrebe izvrševanja upravnih nalog zagotavljati podatke sama, podatki, zbrani s popisom prebivalstva, pa se uporabljajo izključno v statistične namene. Zbrani podatki iz zadnjega popisa prebivalstva niso bili zbrani z namenom ugotavljanja števila vernikov, poleg tega pa drugi odstavek 41. člena Ustave omogoča, da se posameznik ni dolžan opredeliti glede svojega verskega prepričanja (negativna svoboda vere), zato so podatki iz popisa prebivalstva za določanje pravic verskim skupnostim nezanesljiv vir informacij.

Ustava v 7. členu določa, da so država in verske skupnosti ločene ter da so verske skupnosti enakopravne; njihovo delovanje je svobodno. Iz te določbe torej izhaja, da je Slovenija laična država, ki omogoča svobodo religije, spoštuje pravico verskih skupnosti do opravljanja njihovega poslanstva, omogoča njihovo delovanje ter z njimi v določeni meri sodeluje. Naloga države torej ni, da zagotavlja versko oskrbo, temveč da jo omogoča. To pomeni, da ustvarja pogoje, da osebe, ki želijo duhovno versko oskrbo, do nje nemoteno pridejo, da je le-ta nemoteno nudena, ni pa naloga države, da to oskrbo neposredno financira in zanjo skrbi, saj je verska duhovna oskrba naloga posamezne verske skupnosti.

Prav zaradi značilnosti Republike Slovenije, da je laična država morajo biti vse verske skupnosti enakopravne (7. člen Ustave), vsem osebam, ki se kakorkoli znajdejo na njenem ozemlju, kot obiskovalci, oskrbovanci, priprte osebe, itd, pa mora biti dana možnost da izpovedujejo svoje versko prepričanje ali drugo opredelitev ter pridejo do take verske duhovne oskrbe, kot jo zagotavlja verska skupnost (41. člen Ustave).

Poleg verskih skupnosti se v Republiki Sloveniji s pomočjo posameznikom, tudi duhovno, ukvarjajo nekatere nevladne institucije⁶, vendar država ne zagotavlja njihovega delovanja, temveč le omogoča in olajšuje njihovo delovanje. V določeni meri zagotavlja sredstva za njihovo delovanje, ki jih te organizacije dobijo na podlagi javnih razpisov. Tudi v teh organizacijah

⁵ Ur. l. RS št. 94/07

⁶ Npr. skupine in društva za pomoč žrtvam nasilja, telefoni za pomoč ljudem v stiski, krizni telefon, društva za pomoč pri opuščanju kajenja, društvo in skupine za pomoč zasvojenecem in njihovim družinam, ...

delujejo usposobljene osebe, ki pa jih država ne zaposluje. Državni svet meni, da bi se morale verske skupnosti obravnavati enakopravno z drugimi osebami zasebnega prava in nevladnimi organizacijam, ki za svoje delovanje proračunska sredstva pridobivajo na javni natečajih na podlagi predstavljenih in pripravljenih programov. S tem, ko se verska duhovna oskrba financira iz proračunskih sredstev ministrstva za pravosodje, se posega tudi v kvaliteto storitev, ki se morajo financirati iz teh sredstev, ki pa so namenjena vsem osebam enakopravno, ne glede na njihovo versko pripadnost.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za pravosodje, da pobudo preuči in v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) nanjo v roku 30 dni odgovori.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

* * *

Odgovor Ministrstva za pravosodje

Datum: 12.1.2009
Prejeto: 19.1.2009

Glede na stališča iz vašega dopisa vam lahko sporočimo, da na Ministrstvu za pravosodje trenutna navedeni pravilnik proučujemo z vidika njegove zakonske in ustavne skladnosti, saj nam nadedi ustavnosti in zakonitosti predstavljata bistveno vodilo pri našem delu. Ker gre za dokaj pravno zapleteno in pomembno problematiko, vas bomo o rezultatu naknadno pisno obvestili.

V zvezi z navedenim proučevanjem vsebine pravilnika z vidika ustavnosti in zakonitosti vas obveščamo, da srno pripravili določeno gradivo in ga posredovali Komisiji Vlade Republike Slovenije za reševanje odprtih vprašanj verskih skupnost]. Kot je jasno, gre za dokaj pomembno vprašanje in je primerno, da se do njega opredeli pristojno specializirano delovno telo Vlade Republike Slovenije.

Glede na to, da Ustavno sodišče Republike Slovenije odločitve o oceni ustavnosti Zakona o verski svobodi še (zahteva Državnega sveta za oceno ustavnosti, št. U-I-92/07) še ni izdalo; pa Ministrstvo za pravosodje ne želi z zadržanjem izvajanja oziroma spremembo predmetnega pravilnika, kot ju je predlagal Državni svet Republike Slovenije, na kakršenkoli način prejudicirati odločitve Ustavnega sodišča pri odločanju o zahtevi Državnega sveta Republike Slovenije za presojo ustavnosti in zakonitosti 24. člena Zakona o verski svobodi. Zato je tudi z navedenega vidika potrebna skrbnejša proučitev določb navedenega pravilnika in se še ni možno vsebinsko opredeliti do njih oziroma sprejeti kakšne odločitve.

Ministrstvo za pravosodje
Aleš Zalar, l.r.
minister

Sklep Državnega sveta ob obravnavi pobude državnega svetnika Petra Požuna za zadržanje izvajanja in spremembo Pravilnika o organizaciji in izvajanju verske duhovne oskrbe v bolnišnicah in pri drugih izvajalcih zdravstvene oskrbe

Državni svet Republike Slovenije je na 12. seji 10. 12. 2008, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) obravnaval pobudo državnega svetnika Petra Požuna za zadržanje izvajanja in spremembo Pravilnika o organizaciji in izvajanju verske duhovne oskrbe v bolnišnicah in pri drugih izvajalcih zdravstvene oskrbe in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira pobudo ter predlaga Ministrstvu za zdravje, da zadrži izvajanje Pravilnika o organizaciji in izvajanju verske duhovne oskrbe v bolnišnicah in pri drugih izvajalcih zdravstvene oskrbe do odločitve Ustavnega sodišča oziroma da Pravilnik spremeni.

Obrazložitev:

Ministrstvo, pristojno za zdravje, je 7. 10. 2008 sprejelo Pravilnik o organizaciji in izvajanju verske duhovne oskrbe v bolnišnicah in pri drugih izvajalcih zdravstvene oskrbe⁷ (v nadaljevanju: Pravilnik), ki je začel veljati 21. 10. 2008. Pravilnik je sprejet za izvedbo 25. člena Zakona o verski svobodi⁸ (v nadaljevanju: ZVS). Državni svet meni, da Pravilnik temelji na neustavnem zakonskem predpisu, diskriminira hospitalizirane bolnike glede na vrsto bolnišnice, kjer so hospitalizirani, diskriminatorno ureja vprašanje zaposlovanja duhovnikov ter določa kriterije, ki bi morali biti določeni v ZVS. Državni svet zato predlaga, da ministrstvo zadrži izvajanje Pravilnika do odločitve Ustavnega sodišča oziroma da Pravilnik spremeni.

Državni svet meni, da je Pravilnik v nasprotju z Ustavo Republike Slovenije (v nadaljevanju: Ustava), saj je izdan na podlagi ZVS, natančneje njegovega 25. člena, glede katerega je Državni svet na Ustavno sodišče že vložil zahtevo za presojo ustavnosti in zakonitosti⁹ ter o katerega skladnosti z Ustavo Ustavno sodišče še ni odločilo. Državni svet je v zahtevi za oceno ustavnosti ZVS v tem delu menil, da je ZVS v nasprotju s 14., 41., 87. in 120. členom Ustave, saj ne določa okvira in kriterijev verske duhovne oskrbe in vprašanja, ki bi jih moral urediti zakon, prepušča v urejanje s podzakonskimi akti.

Pravilnik je po mnenju Državnega sveta v nasprotju z drugim odstavkom 120. člena Ustave, ki določa, da upravni organi opravljajo svoje delo samostojno v okviru in na podlagi Ustave in zakonov, kar pomeni, da podzakonski akti ne smejo vsebovati določb, ki jih v zakonu ni, zlasti ne smejo samostojno odrediti novih ali posebnih pravic ali obveznosti. Zakonsko pooblastilo za izdajo podzakonskega akta mora namreč biti jasno, nedvoumno in opredeljeno z ustreznimi merili in kriteriji, določitev le teh pa ne sme biti prepuščeno podzakonskemu aktu. Podzakonski akti torej smejo samo tehnično dopolnjevati, razčlenjevati in opisovati zakon, nikakor pa ne smejo vanj vsebinsko posegati.

⁷ Ur. l. RS, št. 100/08

⁸ Ur. l. RS, št. 14/07

⁹ 52. seja DS RS, z dne 21. 3.2007; U-I-92/07

Pravilnik, ki ga je izdalo ministrstvo, pristojno za zdravje, pa poleg tega, da deloma dopolnjuje, razčlenjuje in opisuje zakon glede materialnih pogojev za uresničevanje pravice do verske duhovne oskrbe, vsebinsko posega na področje, ki bi ga moral urejati zakon. Določa namreč kriterije za zaposlitev duhovnikov v zdravstvenih ustanovah, kar je v nasprotju tako s 120. kot tudi 87. členom Ustave.

V nasprotju s 87. in 120. členom Ustave je že sam drugi odstavek 25. člena ZVS v delu, ko določa, da če je v bolnišnicah v vsej državi dovolj veliko število oskrbovancev iste veroizpovedi, ministrstvo, pristojno za zdravje, zagotovi v partnerskem dogovarjanju, na podlagi zakona, ki ureja financiranje zdravstvenih programov in storitev, zaposlitev potrebnega števila duhovnikov, v skladu s predpisi ministra, pristojnega za zdravje.

V nasprotju z 87. in 120. členom Ustave so bili nekateri kriteriji namesto z zakonom določeni s podzakonskim aktom. Pravilnik, ki ga je izdalo ministrstvo, pristojno za zdravje, namreč določa, da se z duhovnikom lahko sklene pogodba o zaposlitvi za polni ali skrajšani delovni čas ali podjemna pogodba oziroma druga pogodba civilnega prava. S to določbo Pravilnik razširja krog možnih pogodb, saj ZVS določa le pogodbo o zaposlitvi, ne določa pa tudi drugih pogodb.

Način zaposlovanja, kot ga predvideva ZVS in nadalje izpeljuje Pravilnik, v javnem sektorju ni dopusten in je v nasprotju z Ustavo, saj ta v 49. členu določa, da je vsako delovno mesto dostopno vsakomur pod enakimi pogoji. To pomeni, da je prepovedano vsako razlikovanje, izključitev ali dajanje prednosti, ki temelji na rasi, barvi, spolu, veri, političnemu prepričanju, nacionalnem ali socialnem poreklu, ki izniči ali ogroža enake možnosti ali postopek pri zaposlovanju ali poklicih, pri tem pa ne gre za razlikovanje, ki je utemeljeno z zahtevano kvalifikacijo za določeno delovno mesto.

ZVS je torej v nasprotju z Ustavo, saj kot pogoj za zaposlitev določa le pripadnost določeni verski skupnosti, ki ni poklicna kvalifikacija, Pravilnik pa le nadaljuje izvajanje tega neskladja. Delovno mesto v javni upravi je torej osebi dosegljivo le v primeru, da pripada določeni verski skupnosti, druge kvalifikacije ali kriteriji pa niso pomembni, saj jih zakon ne zahteva.

Država zaradi ločitve cerkve od države ne more zaposlovati duhovnikov kot neke vrste javnih uslužbencev sui generis, za katere bi veljali drugačni kriteriji in merila (država ne more ovrednotiti višine plače za verska opravila; s tem bi ocenjevala kvaliteto verskega opravila in bi se s tem postavila nad avtoriteto posamezne verske skupnosti, po drugi strani pa ji verska skupnost ne more narekovati, kolikšno višino plače naj ima zaposleni duhovnik) tako od samih javnih uslužbencev kot od samih verskih uslužbencev, ki ne bodo zaposleni.

Za zasedbo delovnega mesta v javnem sektorju je potrebo v skladu z Zakonom o javnih uslužbencih¹⁰ praviloma izvesti javni natečaj, v katerem so razpisani pogoji, katere mora kandidat izpolnjevati, v kolikor želi zasesti delovno mesto. V kolikor je oseba zaposlena v javnem sektorju, zanjo velja plačni sistem v javnem sektorju, delovno mesto mora biti sistemizirano, na podlagi sistemizacije pa je določena tudi plača. Glede na to, da ZVS o zaposlitvi ne določa ničesar drugega kot da se duhovnika zaposli, pogoji za zasedbo teh delovnih mest v javni upravi niso v naprej znani, delovno mesto pa ni dosegljivo vsem pod enakimi pogoji.

ZVS tudi določa, da se v sistemu javnih uslužbencev zaposli nekoga ravno zaradi pripadnosti in tesne povezanosti z določeno versko skupnostjo, kar pa pomeni diskriminacijo pri zasedbi delovnega mesta v javnem sektorju zaradi (ne)pripadnosti verski skupnosti. Država na področje

¹⁰ Ur. l. RS št. 56/02 s kasnejšimi spremembami in dopolnitvami

notranje organizacije cerkva in verskih skupnosti ne posega, prav tako ne v njihovo izobraževanje. Naloga države je le, da ne ovira pravice posameznika in verske skupnosti, kot osebe zasebnega prava, do izražanja in manifestacije verskega prepričanja. Prav tako je naloga države, da omogoča versko svobodo, ne pa da jo spodbuja in financira. Duhovno verska oskrba je v pristojnosti posamezne verske skupnosti, naloga države pa je, za posameznikov, ki so gibalno omejeni zaradi hospitalizacije, ne ovira pri sodelovanju pri izvajanju obredov v skladu s posameznikovim verskim prepričanjem, v kolikor to želijo. To je mogoče doseči s partnerskim dialogom z verskimi skupnostmi ter olajševanjem dostopa njihovih predstavnikom do teh oseb. S tem je mišljeno, da dobijo posebna dovoljenja za srečanje s hospitaliziranimi osebami tudi izven časa uradnega obiska, omogočanje duhovne verske oskrbe pa ne pomeni, da je potrebno duhovnike zaposliti. Država lahko z verskimi skupnostmi sklene dogovor o sofinanciranju dejavnosti oziroma delitvi stroškov, kar se pa lahko stori tudi v okviru v ta namen pripravljenih državnih programov.

Pravilnik pri določitvi standarda duhovne oskrbe ne določa da mora biti zaposleni duhovnik (oziroma duhovnik, s katerim je sklenjena pogodba civilnega prava) pripadnik iste verske skupnosti kot predpisano število hospitaliziranih pacientov. S tem je predstojnikom ustanov prepuščeno arbitrarno odločanje z duhovnikom katere verske skupnosti bo sklenil pogodbo o zaposlitvi oziroma drugo pogodbo civilnega prava. Pravilnik namreč določa le zaposlitev glede na število pacientov ne glede na njihovo versko pripadnost, kar pa je v nasprotju z dikcijo zakona, ki določa, da se duhovnika zaposli, v kolikor je v vsej državi dovolj veliko število pridržanih oseb oziroma oskrbovancev *iste* veroizpovedi.

Kot že omenjeno, ZVS kot kriterij za potrebo za zaposlitev duhovnikov določa le dovolj veliko število oskrbovancev v bolnišnicah iste veroizpovedi, ne določa pa kako bo pristojno ministrstvo pridobilo podatke o številu pripadnikov posamezne verske skupnosti.

Kriteriji oziroma standardi verske duhovne oskrbe, ki so določeni s Pravilnikom zahtevajo zbiranje in obdelavo osebnih podatkov, česar pa ZVS ne določa. Podatki o verski pripadnosti so osebni podatki, ki se v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov¹¹, ki so opredeljeni kot občutljivi in se lahko obdelujejo le, če obdelavo osebnih podatkov in osebne podatke, ki se obdelujejo, določa zakon ali če je za obdelavo določenih osebnih podatkov podana osebna privolitev posameznika. Prav tako mora biti namen obdelave osebnih podatkov določen v zakonu, v primeru obdelave na podlagi osebne privolitve posameznika pa mora biti posameznik predhodno pisno ali na drug ustrezen način seznanjen z namenom obdelave osebnih podatkov. Glede na to da ZVS namena zbiranja teh osebnih podatkov ne predvideva, ministrstvo pa nima pristojnosti predpisati postopka zbiranja teh podatkov in njihove obdelave, se ZVS in Pravilnik niti ne moreta izvajati, saj bolnišnice ne morejo vedeti, koliko duhovnikov lahko zaposlijo. Uporaba statističnih podatkov iz slovenskega popisa pa tudi ne sme biti pravna podlaga, saj prebivalci, ko je bilo zastavljeno vprašanje o pripadnosti verski skupnosti, s tem namenom zbiranja niso bili seznanjeni in zato soglasja k takemu zbiranju in obdelavi podatkov niso dali. Podatki tudi po mnenju SURS niso kakovostni (vedno večji delež oseb, ki ne želijo odgovarjati na to vprašanje). Pri objavi teh podatkov bi lahko prišlo do kršitve statistične zaupnosti. Iz navedenega torej izhaja, da bi ministrstvo oziroma bolnišnice morali pričeti zbirati te podatke ter jih obdelovati, za kar pa nimajo pravne podlage.

Ustavno sodišče je v odločbi OdiUS, U-I-92/01 navedlo, da je naloga državne statistike ni zagotavljanje podatkov državnim organom, organom lokalne skupnosti ali nosilcem javnih

¹¹ Ur. l. RS št. 94/07

pooblastil za izvrševanje njihovih upravnih ali drugih nalog. Državna statistika zbira podatke in jih uporablja izključno v statistične namene, država pa si mora za potrebe izvrševanja upravnih nalog zagotavljati podatke sama, podatki, zbrani s popisom prebivalstva, pa se uporabljajo izključno v statistične namene. Zbrani podatki iz zadnjega popisa prebivalstva niso bili zbrani z namenom ugotavljanja števila vernikov, poleg tega pa drugi odstavek 41. člena Ustave omogoča, da se posameznik ni dolžan opredeliti glede svojega verskega prepričanja (negativna svoboda vere), zato so podatki iz popisa prebivalstva za določanje pravic verskim skupnostim nezanesljiv vir informacij.

Pravilnik, ki ga je izdalo ministrstvo, pristojno za zdravje, je v nasprotju tudi z načelom enakosti (14. člen Ustave), saj diskriminira bolnike tudi glede na to, v kateri bolnišnici ali ustanovi so hospitalizirani, oziroma za katero boleznijo so zboleli. Določa namreč različno razmerje med številom duhovnikov in številom bolnikov v bolnišnicah. To razmerje je manjše v onkoloških in psihiatričnih zdravstvenih ustanovah oziroma v ustanovah za rehabilitacijo oseb. Hospitalizirana oseba ima pravico do duhovne oskrbe v primeru da zanjo zaprosi, ne glede na to, v kateri ustanovi je hospitalizirana. S tem, ko se uporablja drugačno razmerje, se bolnike v onkoloških in psihiatričnih zdravstvenih ustanovah oziroma v ustanovah za rehabilitacijo obravnava drugače kot tiste, ki so hospitalizirani v drugih ustanovah. Mobilnost in drugačna narava zdravstvena stanja pacientov v dveh navedenih ustanovah ne more biti razlog za večje število zaposlenih duhovnikov, saj so bolniki, katerih zdravstveno stanje je močno ogroženo ali pa so gibalno omejeni, lahko hospitalizirani tudi v drugih bolnišnicah. Prav tako je verska duhovna oskrba stvar posameznika, v zdravstvenih ustanovah pa je vse paciente potrebno obravnavati enako. Državni svet meni, da bi bilo primerneje v redno delovno razmerje sprejeti več oseb, ki imajo poklicno kvalifikacijo za pomoč hospitaliziranim osebam in ki lahko to pomoč nudijo vsem v enakem obsegu. Te osebe lahko na željo pacienta stopijo v kontakt s predstavniki verskih skupnosti, v kolikor pacienti izrazijo to željo, kar je že bila dosedanja praksa.

Ustava v 7. členu določa, da so država in verske skupnosti ločene ter da so verske skupnosti enakopravne; njihovo delovanje je svobodno. Iz te določbe torej izhaja, da je Slovenija laična država, ki omogoča svobodo religije, spoštuje pravico verskih skupnosti do opravljanja njihovega poslanstva, omogoča njihovo delovanje ter z njimi v določeni meri sodeluje. Naloga države torej ni, da zagotavlja versko oskrbo, temveč da jo omogoča. To pomeni, da ustvarja pogoje, da osebe, ki želijo duhovno versko oskrbo, do nje nemoteno pridejo, da je le-ta nemoteno nudena, ni pa naloga države, da to oskrbo neposredno financira in zanjo skrbi, saj je verska duhovna oskrba naloga posamezne verske skupnosti.

Prav zaradi značilnosti Republike Slovenije, da je laična država morajo biti vse verske skupnosti enakopravne (7. člen Ustave), vsem osebam, ki se kakorkoli znajdejo na njenem ozemlju, kot obiskovalci, oskrbovanci, priprte osebe, itd, pa mora biti dana možnost da izpovedujejo svoje versko prepričanje ali drugo opredelitev ter pridejo do take verske duhovne oskrbe, kot jo zagotavlja verska skupnost (41. člen Ustave).

Poleg verskih skupnosti se v Republiki Sloveniji s pomočjo posameznikom, tudi duhovno, ukvarjajo nekatere nevladne institucije¹², vendar država ne zagotavlja njihovega delovanja, temveč ga le omogoča in olajšuje. V odločeni meri zagotavlja sredstva za njihovo delovanje, ki jih te organizacije dobijo na podlagi javnih razpisov. Tudi v teh organizacijah delujejo usposobljene osebe, ki pa jih država ne zaposluje. Državni svet meni, da bi se moralo verske skupnosti obravnavati enakopravno z drugimi osebami zasebnega prava in nevladnimi organizacijam, ki

¹² Npr. skupine in društva za pomoč žrtvam nasilja, telefoni za pomoč ljudem v stiski, krizni telefon, društva za pomoč pri opuščanju kajenja, društvo in skupine za pomoč zasvojenecem in njihovim družinam, ...

za svoje delovanje proračunska sredstva pridobivajo na javnih natečajih na podlagi predstavljenih in pripravljenih programov. S tem, ko se verska duhovna oskrba financira iz proračunskih sredstev iz zdravstvene blagajne, se posega tudi v kvaliteto storitev, ki se morajo financirati iz teh sredstev, ki pa so namenjena vsem osebam enakopravno, ne glede na njihovo versko pripadnost.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za zdravje, da pobudo preuči in v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) nanjo v roku 30 dni odgovori.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

* * *

Odgovor Ministrstva za zdravje

Datum: 9.1.2009
Prejeto: 12.1.2009

Pravilnik o organizaciji in izvajanju verske in duhovne oskrbe v bolnišnicah in pri drugih izvajalcih zdravstvene oskrbe (Uradni list RS, št. 100/08), ki ga je izdalo Ministrstvo za zdravje, temelji na 25. členu Zakona o verski svobodi (Uradni list RS, št. 14/07), ki med drugim določa, da če je v bolnišnicah v državi dovolj veliko število oskrbovancev iste veroizpovedi, se sredstva za financiranje verske in duhovne oskrbe zagotovijo v partnerskem dogovarjanju, na podlagi zakona, ki ureja financiranje zdravstvenih programov in storitev v skladu s predpisi ministra pristojnega za zdravje.

Ker je skladno s 3. členom Pravilnika o organizaciji in izvajanju verske duhovne oskrbe v bolnišnicah in pri drugih izvajalcih zdravstvene oskrbe določen standard 500 oziroma 300 oskrbovancev, ki morajo biti po zakonu iste veroizpovedi, bo število oskrbovancev iste veroizpovedi lahko ugotovljeno šele na podlagi ugotovitve povprečne dnevne zasedenosti zdravstvene ustanove za obdobje enega leta. To pomeni, da za prihodnje leto še ne bo mogoče določiti števila oskrbovancev, na podlagi česar se bi lahko dogovorilo financiranje verske in duhovne oskrbe.

Ministrstvo za zdravje je dolžna spoštovati ustavni načeli pravne države (2. člen ustave) in vezanosti uprave na ustavo in zakon (2. odstavek 120. člena ustave) in se ne more odločiti, da bi določb veljavnega zakona, na primer Zakona o verski svobodi, ne izvajalo. Zakon o verski svobodi je v veljavi, Ustavno sodišče RS pa je soglasno zavrnilo predlog Državnega sveta, da se izvajanje Zakona o verski svobodi zadrži do dokončne odločitve sodišča. Če bo dokončna odločitev Ustavnega sodišča RS glede Zakona o verski svobodi taka, da bo potrebno spremeniti pravilnik, bo Ministrstvo za zdravje, sprejelo spremembe in dopolnitve pravilnika skladno z odločitvijo Ustavnega sodišča RS, do takrat pa je zavezano spoštovati veljavni Zakon o verski svobodi.

Ministrstvo za zdravje
Direktorat za zdravstveno varstvo
prim. Janez Remškar, l.r.
generalni direktor

Sklep Državnega sveta ob obravnavi vprašanj državnega svetnika Jožeta Mihelčiča glede trase 3. razvojne osi

Državni svet Republike Slovenije je na 12. seji 10. 12. 2008, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) obravnaval vprašanja državnega svetnika Jožeta Mihelčiča glede trase 3. razvojne osi in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB) sprejel naslednji

SKLEP :

Državni svet podpira vprašanja državnega svetnika Jožeta Mihelčiča in predlaga Vladi Republike Slovenije, Ministrstvu za okolje in prostor ter Ministrstvu za promet, da vprašanja preučijo in nanju odgovorijo.

Vprašanja državnega svetnika Jožeta Mihelčiča se glasita:

1. Kdaj bo trasa 3. razvojne osi umeščena v prostor, s kakšno dinamiko se bodo nadaljevale aktivnosti pri nadaljnjih postopkih in kako so časovno zastavljeni konkretni cilji izgradnje?
2. Ali bodo Vlada Republike Slovenije in pristojna ministrstva podpirala postopni način izgradnje, po katerem bodo v prednosti območja, na katerih bo zaradi poenotenja stališč občin možno hitrejše napredovanje?

Obrazložitev:

Na podlagi zagotovil Vlade Republike Slovenije, kot tudi pristojnih ministrstev, je lahko razumeti, da bo v času finančne negotovosti in gospodarske krize, v katero prihajamo, delo Vlade razvojno naravnano. Krizo bomo premagovali tudi s spodbujanjem novih investicij v prometno in komunalno infrastrukturo in na ta način zagotavljali razvoj in tudi odpiranje novih delovnih mest. Takšna naravnost in delovanje je posebej dobrodošlo za del Republike Slovenije, ki velike upe polaga tako v izgradnjo prometnih povezav 3. razvojne osi, kot tudi v razvoj, ki bo s tem povezan.

Bela krajina spada med gospodarsko in prometno manj razvita področja. V Beli krajini je veliko zaposlenih v podjetjih, ki zagotavljajo nizke osebne dohodke, nekatera od teh že odpuščajo delavce, ali pa se na to pripravljajo.

Rešitev je tudi v odpiranju novih podjetij z novimi programi, ki bodo donosnejši in bolj prijazni do zaposlenih Belokranjk in Belokranjcev. Žal nadaljnji razvoj v veliki meri krojijo slabe prometne povezave Bele krajine z preostalo Slovenijo. Zato ni naključje, da so se belokranjske občine poenotile glede trase 3. razvojne osi v Belo krajino in nestrpno pričakujejo nadaljevanje postopkov v smeri čim hitrejše realizacije zastavljenih načrtov.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije, Ministrstvu za okolje in prostor ter Ministrstvu za promet, da vprašanja preučijo in v skladu s četrnim odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) nanju v roku 30 dni odgovorijo.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Sklep Državnega sveta ob obravnavi vprašanj državnih svetnikov **Marijana Klemenca in Jerneja Verbiča** v zvezi z **Združenjem SAZAS**

Državni svet Republike Slovenije je na 12. seji 10. 12. 2008, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) obravnaval vprašanja državnih svetnikov Marijana Klemenca in Jerneja Verbiča v zvezi z Združenjem SAZAS in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira vprašanja državnih svetnikov in predlaga Ministrstvu za gospodarstvo in Uradu za intelektualno lastnino, da vprašanja preučita, nanje odgovorita in posredujeta pojasnila in podatke v zvezi z navedenimi vprašanji.

Vprašanja državnih svetnikov Marijana Klemenca in Jerneja Verbiča se glasijo:

Kakšne so aktivnosti Urada za intelektualno lastnino za razrešitev spora med SAZAS-om in uporabniki avtorskih pravic (npr. OZS, občine) v zvezi s Pravilnikom o javni priobčitvi glasbenih del, ki je začel veljati 1. 1. 2007 in tarifami?

Kje obstaja pravna podlaga, na podlagi katere je SAZAS izdal Pravilnik o javni priobčitvi glasbenih del, s katerim so določene obveznosti drugih pravnih subjektov (npr. organizatorjev prireditelj, družb, ki opravljajo določeno dejavnost...) ter postopki obveščanja SAZAS-a, da bo organizirana določena prireditev? Zanima nas tudi zakonska podlaga, na kateri lahko SAZAS, ki je družba civilnega prava, v svojih aktih določa (kazenske) sankcije v primeru kršitve določb Pravilnika.

Ali so veljavne tarife, ki jih je SAZAS določil enostransko (brez sodelovanja uporabnikov avtorskih pravic) tako, da se tarife obračunavajo na možno število obiskovalcev prireditve in kvadrature prostora, če gre za prireditve, ki omogočajo brezplačen vstop?

Kako lahko SAZAS obračuna avtorski honorar tudi za prireditve, na katerih izvajalec izvaja izključno svoja avtorska dela, za katera mu organizator plača avtorski honorar?

Kje obstaja zakonska podlaga, da lahko SAZAS zahteva pridobitev podatkov o prihodkih uporabnikov avtorskih pravic in avtorskih honorarjev nastopajočih, na podlagi katerih nato SAZAS obračuna plačilo nadomestila avtorjem?

Kje je dostopen javni seznam avtorjev, ki so člani SAZAS, in njihovih del na podlagi česar je SAZAS pristojen izdajati dovoljenja za njihovo uporabo ter zaračunavajo nadomestilo?

Kje je dostopen seznam tujih kolektivnih organizacij, s katerimi ima SAZAS sklenjeno pogodbo, da lahko skrbi za uporabo repertoarjev tujih avtorjev?

Obrazložitev

Uporabniki avtorskih pravic, ki plačujejo nadomestilo za avtorske pravice, opozarjajo na neurejene razmere na področju avtorskega prava, saj je Združenje skladatelj, avtorjev in založnikov za zaščito avtorskih pravic Slovenije (SAZAS), ki za avtorje glasbe zbira nadomestilo za uporabo glasbe oz. avtorskih pravic, sprejelo Pravilnik o javni priobčitvi del (Uradni list RS št. 138/06 z dne 28. 12. 2006), ki določa postopek in višje tarife za javno priobčitev del. Težave s

SAZAS-om ne zaznavajo samo obrtniki, trgovci in gostinci, ampak tudi slovenske občine, ki organizirajo številne prireditve, tudi dobrodelne, za katere morajo SAZAS-u plačevati visoke avtorske honorarje. Uporabniki nasprotujejo po njihovem mnenju pretiranemu povečanju tarif za plačilo nadomestila, ki ga je sprejel SAZAS brez njihovega sodelovanja.

Medtem ko uporabniki avtorskih pravic opozarjajo, da je SAZAS tarife povišal samovoljno, brez soglasja oz. dogovora z uporabniki in njihovimi reprezentativnimi združenji, pa SAZAS trdi, da je zvišanje tarif posledica revalorizacije, čeprav so se te zvišale kar za približno 60 odstotkov. Poleg tega naj bi bil po mnenju SAZASA sistem tarif iz leta 1998 nepravičen in v neskladju z zakonom o avtorski in sorodnih pravicah.

Pravilnik o javni priobčitvi glasbenih del iz leta 1998

Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino je na podlagi Javnega razpisa za zbiranje prijav za kolektivno uveljavljanje avtorskih in sorodnih pravic z odločbo št. 800-3/96 z dne 12.03.1998 izdal SAZAS-u dovoljenje za kolektivno uveljavljanje avtorskih pravic na avtorskih delih s področja glasbe. Na tarifni del pravilnika SAZAS-a o honorarjih o javni priobčitvi glasbenih del je Urad dal soglasje 20.03.1998. (objavljeno v Uradnem listu RS, št. 33/1998).

Pravilnik o javni priobčitvi glasbenih del iz leta 1998 (Ur.l. RS, št. 29/1998) je SAZAS sprejel na podlagi 84. člena (ta določa, da organizacije avtorjev posameznih kategorij avtorskih del in uporabniki ali združenja uporabnikov teh del lahko v skladu s tem zakonom (1) določijo splošne pogoje za uporabo avtorskih del ter (2) sklenejo tarifne sporazume) in 153. člena (Kolektivna organizacija sprejme splošne tarife za uporabo avtorskih del ter jih predloži Uradu RS za intelektualno lastnino v odobritev. Odobrene splošne tarife se objavijo v uradnem glasilu RS. S tarifnimi sporazumi med kolektivno organizacijo in uporabniki ali združenji uporabnikov se lahko določijo posebne tarife) ZASP (Ur.l. RS 21/95). Takratni ZASP je prepustil sprejem splošnih tarif kolektivni organizaciji, posebne tarife pa so se lahko določile s tarifnimi sporazumi.

Glede na to, da je SAZAS organizacija z javnimi pooblastili, ima Pravilnik o javni priobčitvi del naravo splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil in lahko Ustavno sodišče (peta alineja prvega odstavka 21. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Ur.l. RS, št. 64/2007, ZUstS-UPB2) presoja njegovo skladnost z ustavo, zakoni in podzakonskimi predpisi.

Veljavnost Pravilnika

SAZAS je namreč v Uradnem listu RS št. 138/06 z dne 28.12.2006 objavil nov Pravilnik o javni priobčitvi glasbenih del, ki je začel veljati 1.1.2007.

Pravilnik je bil sprejet 21.12.2006, torej še v času veljavnosti Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 44/06, ZASP-UPB2). Ta je v drugem odstavku 157. člena določal, da kolikor so sklenjeni skupni sporazumi iz 156. člena ZASP, velja tam dogovorjeno nadomestilo kot tarifa. V prehodnih določbah ZASP-B (Uradni list RS, št. 43/2004) je v četrtem odstavku 26. člena določeno, da se tarife kolektivnih organizacij, ki veljajo na dan uveljavitve tega zakona, obravnavajo kot veljavni skupni sporazumi o tarifi po določbah tega zakona. SAZAS je sprejel nov Pravilnik v času, ko je Državni zbor že sprejel novelo ZASP-a (ZASP-D). Ta je bila v Državnem zboru potrjena 15. 12. 2006, objavljena v Uradnem listu 29. 12. 2006 in je začela veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu. V vmesnem času pa je SAZAS sprejel nov Pravilnik s tarifami, ki je začel veljati 1. 1. 2007. SAZAS je torej še v času veljavnosti ZASP-B sprejel tarife, ki jih je samovoljno določil, brez soglasja predstavnikov uporabnikov, zato niso bile skupni sporazum. Ta tarifa naj bi nadomestila tarife iz leta 1998.

O spremembi tarif SAZAS-a je dne 16. februarja 2007 izdal mnenje Urad za intelektualno lastnino (UIL) je o dvigu tarif SAZAS-a. Ta je zapisal, da je dvig tarif neutemeljen in da še vedno velja tarifa iz leta 1998 ter da ta velja do nadaljnjega oz. do morebitnega novega sporazuma z OZS ali do odločitve pristojnega Sveta za avtorsko pravo.

Urad je navedel, da je ZASP-UPB2 (Ur. l. RS, št. 44/06) v drugem odstavku 157. člena določal, da kolikor so sklenjeni skupni sporazumi iz 156. člena ZASP, velja tam dogovorjeno nadomestilo kot tarifa. V prehodnih določbah ZASP-B je v četrtem odstavku 26. člena določeno, da se tarife kolektivnih organizacij, ki veljajo na dan uveljavitve tega zakona, obravnavajo kot veljavni skupni sporazumi o tarifi po določbah tega zakona. Tarife Združenje SAZAS objavljene v Uradnem situ RS, št. 29/98 (v nadaljevanju: tarife 98), imajo v skladu s to določbo status skupnega sporazuma o tarifi. Kolektivna organizacija je po četrtem odstavku 157. člena ZASP-UPB2 lahko zahtevala nadomestila, ki jih je sama določila, vendar le do podpisa sporazuma. V primeru Združenja SAZAS ta določba ni prišla v poštev, saj imajo njegove tarife 98 status sporazuma, tega pa ni mogoče spreminjati enostransko. Glede na navedeno UIL meni, da tarife 06 niso veljavne.

Urad je v svojem mnenju navedel, da lahko v skladu s 158. členom ZASP-UPB2 uporabnik del iz repertoarja Združenja SAZAS kadarkoli zahteva sklenitev pogodbe o neizključnem prenosu pravic za uporabo teh del v skladu z veljavno tarifo (tarifo 98). Če pogodba o neizključnem prenosu pravic za uporabo varovanih del ni sklenjena, se šteje, da je ustrezna pravica prenesena, če uporabnik položi na račun Združenja SAZAS ali pri sodišču oziroma notarju znesek, ki ga po tarifi zaračunava Združenje SAZAS (po tarifi 98). Če bo Združenje SAZAS želelo spremeniti veljavni skupni sporazum (tarifo 98), bo moralo upoštevati Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 139/06, v nadaljevanju: ZASP-D), ki je spremenil 156. in 157. člen ZASP-UPB2 ter na novo določil postopek sprejemanja tarif. Do sprejetja skupnega sporazuma po mnenju UIL velja tarifa 98.

Po novem 156. členu se tarifa določi s skupnim sporazumom med kolektivno organizacijo in reprezentativnim združenjem uporabnikov ali, če to ni mogoče, z odločbo Sveta za avtorsko pravo. Novi 157. člen ZASP-D med drugim določa, da skupni sporazum v pisni obliki skleneta kolektivna organizacija in reprezentativno združenje uporabnikov avtorskih del iz repertoarja kolektivne organizacije. Kolektivna organizacija mora prvo povabilo k pogajanju za sklenitev skupnega sporazuma objaviti v Uradnem listu RS. Če po štirih mesecih od začetka pogajanj ne sklenejo skupnega sporazuma, lahko kolektivna organizacija ali reprezentativno združenje zahteva, da Svet določi primerno tarifo ali odloči o drugem spornem vprašanju v zvezi s skupnim sporazumom (157.a člen ZASP-D).

Z mnenjem Urada se je strinjal tudi Tržni inšpektorat RS.

Ureditev in delovanje SAZAS-a na področju javnega priobčevanja del

Ne glede na navedeni mnenji Urada za intelektualno lastnino in Tržnega inšpektorata Republike Slovenije, pa SAZAS deluje na podlagi novega Pravilnika iz leta 2006 in z uporabniki avtorskih pravic postopa po določbah novega Pravilnika in jim pošilja račune na podlagi enostransko določene tarife.

Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (Ur.l. RS, št. 16/07-UPB3) v svojem 158. in 159. členu določa, da so prireditelji kulturno-umetniških in zabavnih prireditev ter drugi uporabniki avtorskih del, v primerih, ko je to potrebno po tem zakonu, dolžni predhodno pridobiti pravice za javno priobčitev avtorskih del, v 15 dneh po priobčitvi pa poslati pristojni kolektivni organizaciji sporede vseh uporabljenih del.

Pravilnik o javni priobčitvi glasbenih del (Ur.l. RS, št. 138/06) pa določa, da mora vsaka fizična ali pravna oseba, ki želi javno priobčevati glasbena neodrska dela, ki so sestavni del repertoarja, ki ga štiti Združenje SAZAS, predhodno priglasiti uporabo takih avtorskih del Združenju SAZAS, in sicer najmanj 8 dni pred začetkom uporabe. Pravilnik v 4. členu poleg roka osmih dni določa tudi druge pogoje, kot je pošiljanje seznamov uporabljenih del in drugih osnov za obračun avtorskega honorarja. Uporabnik mora tudi evidentirati vsako izvedbo glasbenega dela na obrazcu »SAZAS-1« - Spored izvedenih del za javno izvajanje del na koncertih in prireditvah, ki ga izdaja Združenje SAZAS. Ta obrazec mora uporabnik posredovati Združenju SAZAS najkasneje v 15-ih dneh po izvedbi.

Pravilnik nadalje določa, da je višina avtorskega honorarja sorazmerna prihodku, ki ga ustvari uporabnik pri dejavnostih, v katerih uporablja glasbena dela ter pomembnosti uporabe glasbe v dejavnosti uporabnika. Višina avtorskega honorarja za različne vrste uporabe repertoarja SAZAS-a je določena v tarifnem delu pravilnika. Tarife, ki so določene v tem pravilniku so povprečne tarife, ki veljajo za uporabnike, ki so pridobili dovoljenje SAZAS za uporabo del skladno z določbami zakona in tega pravilnika. Tarifne postavke za uporabo del brez poprejšnjega dovoljenja SAZAS-a so višje za 15 odstotkov glede na povprečno tarifo. Višje tarifne postavke temeljijo na realnih stroških SAZAS, ki so potrebni za odkrivanje in preprečevanje nepooblaščenega uporabe avtorskih del.

Zakon ne določa pooblastila, da bi lahko SAZAS postopek natančneje uredil v pravilniku, ki bi ga sam izdal. Zato tudi pravilnik nima pravne zakonske podlage, na podlagi katere je bil izdan, kar je razvidno tudi iz objave Pravilnika v Uradnem listu, kjer je v napovednem stavku namesto pravne podlage navedeno menjalno razmerje med tolarjem in evrom ter Uredbo, ki to menjalno razmerje določa. ZASP sicer v 84. členu določa, da lahko organizacije avtorjev posameznih kategorij avtorskih del in uporabniki ali združenja uporabnikov teh del določijo splošne pogoje za uporabo avtorskih del. Določbe pravilnika bi lahko šteli za splošne pogoje, vendar so bile enostransko določene s strani SAZAS-a in ne v skupnem dogovoru z uporabniki. Pravilnik namreč učinkuje navzven, saj določa bolj natančno postopek, ki se ga morajo držati uporabniki avtorskih pravic. Pri tem gre za kršitev Ustave, saj ta v 87. členu določa, da lahko pravice in obveznosti državljanov in drugih oseb določa Državni zbor samo z zakonom. V konkretnih primerih pa Pravilnik brez kakršne koli podlage v zakonu določa pravice in obveznosti uporabnikov avtorskih pravic.

Prav tako kolektivna organizacija v zakonu nima pooblastila, da lahko kakorkoli zahteva vpogled v finančno ali drugo poslovanje pravnih subjektov ter v njihove osebne podatke.

Pravilnik v nasprotju s tem v 14. členu določa, da mora uporabnik evidentirati podatke o prihodkih, ki so osnova za obračun avtorskega honorarja na tak način, da je mogoče ugotoviti, kakšen prihodek je bil ustvarjen pri uporabi avtorskih del. V 9. členu Pravilnik tudi določa, da je osnova za obračun avtorskega honorarja prihodek, ki je ustvarjen pri uporabi del iz repertoarja SAZAS-a (vstopnina, konzumacije, povišanje cen v času uporabe glasbe ipd). Za nekomercialne koncerte oziroma za prireditve, ki se pretežno financirajo iz dotacij, sponzorstev ipd. se kot osnova za obračun avtorskega honorarja upošteva stroškovni proračun prireditve. Osnova za obračun avtorskega honorarja je lahko tudi bruto honorar izvajalcev, če je le-ta večji od prihodkov od vstopnine oziroma drugih oblik plačevanja ali če je vstop prost. SAZAS na ta način zahteva podatke o višini avtorskih honorarjev izvajalcev glasbenih del, čeprav do tega kot združenje ni upravičeno. Takšne podatke bi lahko SAZAS pridobil le s soglasjem izvajalca in uporabnika avtorskih del.

Kazenske določbe v Pravilniku

Oseba zasebnega prava nima pravice v svojih internih aktih določati kazenskih ali prekrškovnih sankcij, ki bodo doletele osebe, ki ne spoštujejo samovoljno zapisanih pravil osebe civilnega prava. Nasprotno Pravilnik vsebuje vrsto kazenskih določb za primere, če uporabniki ne pridobijo dovoljenja SAZAS-a, ali niso redni plačniki nadomestil ali namerno kršijo avtorske pravice. SAZAS v svojem pravilniku v 7. členu določa, da so tarifne postavke za uporabo del brez poprejšnjega dovoljenja SAZAS-a višje za 15% glede na povprečno tarifo. Višje tarifne postavke temeljijo na realnih stroških SAZAS, ki so potrebni za odkrivanje in preprečevanje nepooblaščenih uporabe avtorskih del. SAZAS se torej ukvarja tudi z odkrivanjem nepooblaščenih uporabe avtorskih del, kar je v pristojnosti državnega tožilstva, policije in inšpektorata. Tudi iz dopisov, ki jih SAZAS pošilja uporabnikom je razvidno, da se s to dejavnostjo aktivno ukvarjajo. Navajajo, da si je njihov zastopnik na terenu prireditve ogledal, napisal zapisnik, iz katerega je razvidno, da se je npr. na prireditvi uporabila mehanska glasba preko ozvočenja.

Še več, Pravilnik v 16. členu določa, da če uporabnik namerno krši avtorske pravice, bo SAZAS skladno z določbami 168. člena ZASP zahteval plačilo predpisanega avtorskega honorarja povečanega za 200%. Če iz finančne ali druge dokumentacije uporabnika ni mogoče ugotoviti prihodka, ki je osnova za obračun avtorskega honorarja, bo SAZAS obračunal avtorski honorar po najvišji tarifni točki, ki velja za ustrezno uporabo avtorskih del. ZASP v 168. členu določa povrnitev škode in civilno kazen, vendar v okviru sodnega varstva in ne v okviru "postopka pred SAZAS-om". Takšno kazen lahko določi izključno pristojno sodišče, ne pa združenje avtorjev.

Pravilnik v 15. členu določa tudi plačilo varščine v primeru, da obstaja upravičen dvom, da uporabnik ne bo izpolnil svojih obveznosti ali gre za uporabnika, ki je v preteklosti že kršil avtorske pravice. Takšna varščina, ki jo je potrebno plačati vnaprej, znaša najmanj 80% predvidenega avtorskega honorarja.

Določanje tarif

ZASP v 146. členu določa, da kolektivna organizacija določi tarife za plačilo nadomestil, vendar je v 2. točki prvega odstavka tudi zapisano, da taka organizacija obvešča uporabnike o višini nadomestil, ki jih predlagajo in z njimi sklepajo sporazume o pogojih uporabe varovanih del. SAZAS ponavadi organizatorja ne obvesti o višini nadomestila, vendar mu le izstavi računa za plačilo po tarifi. Nekatere tarife za javno priobčitev glasbenih del sploh niso določene glede na izvajalce, ampak glede na možno število obiskovalcev in glede na kvadraturu prostora. Tarifa določa, da če števila obiskovalcev ni mogoče ugotoviti, se plačilo določi tako, da se računata dva obiskovalca na 1 m² prostora.

ZASP v 156. členu določa, kaj naj se zlasti upošteva pri določanju primerne tarife. To je:

1. celotni bruto prihodek, ki se doseže z uporabo avtorskega dela, ali, če to ni mogoče, celotni bruto stroški, povezani s to uporabo;
2. pomen avtorskega dela za dejavnost uporabnika;
3. razmerje med varovanimi in nevarovanimi avtorskimi deli, ki so uporabljena;
4. razmerje med pravicami, ki se upravljajo kolektivno ali individualno;
5. posebna zahtevnost kolektivnega upravljanja pravic zaradi določene uporabe avtorskih del;
6. primerljivost predlagane tarife s tarifami istovrstnih kolektivnih organizacij v drugih, predvsem sosednjih, državah Evropske skupnosti, ob upoštevanju bruto domačega proizvoda na prebivalca v enoti kupne moči.

Navedeni kriteriji v tarifi niso oziroma niso dovolj upoštevani, ampak se tarifa osredotoča kot že navedeno na možno število obiskovalcev in glede na kvadraturu prostora, kjer se javno priobčuje glasba.

Razmerje med SAZAS-om in avtorji

Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah (v nadaljevanju ZASP) določa, da lahko avtor svoje pravice uporablja osebno ali po zastopniku, te pravice pa se lahko upravljajo posamično ali kolektivno. Za kolektivno upravljanje pravic s področja glasbe je dovoljenje pristojnega organa (Urada RS za intelektualno lastnino) dobilo Združenja skladateljev, avtorjev in založnikov za zaščito avtorskih pravic Slovenije (SAZAS). 151. člen ZASP določa, da kolektivna organizacija lahko upravlja avtorske pravice na podlagi pogodbe z avtorjem.

Avtorska pravica je zasebna pravica, s katero lahko njen lastnik prosto razpolaga. Zakon je glede malih pravic zapisan precej togo. V kolikor se glasba predvaja preko radijskih ali televizijskih sprejemnikov, avtor nima možnosti, da dovoli brezplačno uporabo svojega avtorskega dela. Drugače pa je pri odski izvedbo glasbe - v koliko je izvajalec obenem avtor glasbe in besedila, SAZAS nima pravice zahtevati nadomestila, saj je avtor že prejel plačilo. Prav tako SAZAS ne more imeti pravice, da od organizatorja zahteva ponovno plačilo nadomestila avtorju, v kolikor imata avtor in izvajalec že sklenjeno odplačno pogodbo, ki pa so ponavadi tajne narave. V kolikor izvajalec organizatorju zatrdi, da med njim in avtorjem obstaja odplačno razmerje, SAZAS nima pravice zahtevati nadomestila, še posebej če avtor ni njegov član.

V praksi se sicer dogaja, da SAZAS izdaja nepregledne račune, z mnogimi napakami, ki zavajajo drugo poslovno stranko-uporabnika o načinu odmere avtorskega honorarja z vsemi možnimi kazenskimi določbami iz Pravilnika. V praksi SAZAS ne upošteva posebne okoliščine primerov predvajanja oz. izvajanja glasbenih del kot olajševalne okoliščine, zaradi katerih se odmeri nižje nadomestilo kot sicer (repertoar je npr. sestavljen večinoma iz avtorsko nezaščitenih del – klasika, koncert brez prihodka in za dobrodelne namene, razne poklicne prireditve in tekmovanja...). SAZAS avtorski honorar zaračunava tudi za dobrodelne prireditve, za bagatelne primere javnega nastopanja (npr. nastop harmonikaša na srečanju društva upokojencev) in za primere, ko nastopajoči igrajo skladbe tistih avtorjev, ki niso člani SAZAS-a.

Odločba Sveta za avtorsko pravo

Svet za avtorsko pravo je bil uveden z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah (Ur.l. RS, št. 139/2006, ZASP-D). Svet je v ZASP opredeljen kot strokovni, neodvisni in nepristranski organ, ki ima naslednje pristojnosti pri kolektivnem upravljanju pravic: (1) določanje primerne tarife za uporabo avtorskih del, (2) odločanje o drugem spornem vprašanju v zvezi s sklenitvijo sporazuma in (3) preverjanje, ali je objavljen skupni sporazum v skladu z določbami zakona.

Svet sestavljajo predsednik in štiri člani. Po dva člana Sveta predlaga kolektivna organizacija in reprezentativna združenja uporabnikov, predsednika pa pristojni organ. Predsednika in člane imenuje minister, pristojen za gospodarstvo.

Kolektivna organizacija ali reprezentativno združenje uporabnikov lahko kadarkoli po objavi začasne tarife iz 156/IV. člena tega zakona ali če po štirih mesecih od začetka pogajanja ne sklenejo skupnega sporazuma, zahteva, da Svet določi primerno tarifo ali odloči o drugem spornem vprašanju v zvezi s skupnim sporazumom. Svet z odločbo določi primerno tarifo ali

določi o drugem spornem vprašanju, pri čemer lahko v delu ali v celoti potrdi, spremeni ali razveljavi izpodbijani skupni sporazum (157.b/I ZASP) Pravnomočna odločba Sveta je sestavni del skupnega sporazuma oziroma skupni sporazum nadomešča, če se z njo izpodbijani skupni sporazum spremeni, razveljavi ali če skupni sporazum ni bil sklenjen (157.b/III ZASP). Pravnomočna odločba Sveta se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije (157.b/IV ZASP). Zoper odločbo Sveta je dovoljena tožba, ki se vloži pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije v 30 dneh od vročitve odločbe(157.d/I ZASP).

Svet za avtorsko pravo je dne 18.06.2008 izdal odločbo s katero je na novo določil tarife za uporabo glasbe oziroma višino avtorskega nadomestila v gostinskih lokalih članov Obrtno podjetniške zbornice Slovenije (v nadaljevanju:OZS). Ta določa, da bi bifeji in bari plačevali nadomestilo za uporabo avtorske glasbe v višini 0,8 % "neto" prihodkov v prejšnjem letu, okrepčevalnice, picerije in gostilne 0,56%, restavracije pa 0,32% prihodkov uporabnika. OZS je vložila tožbo na Vrhovno sodišče. Če bo Vrhovno sodišče s sodbo zavrnilo tožbo OZS kot neutemeljeno, bo postala odločba Sveta pravnomočna in bo nadomestila del skupnega sporazuma. Odločba Sveta ureja tarife le za gostinske lokale članov Obrtno podjetniške zbornice Slovenije, za druge uporabnike pa tako še vedno veljajo tarife, določene v Pravilniku o javni priobčitvi glasbenih del.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za gospodarstvo in Uradu za intelektualno lastnino, da vprašanja preučita in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) nanje v roku 30 dni odgovorita.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

* * *

Odgovor Ministrstva za gospodarstvo

Datum: 8.1.2009
Prejeto: 16.1.2009

1. Urad RS za intelektualno lastnino (urad) v razrešitev spora med uporabniki glasbenih del II Zdrženjem SAZAS ne more aktivno poseči, ker gre v tem primeru za civilno pravno razmere, ki se, če ni mogoče doseči dogovora, razreši na sodišču. Urad je zaradi nezadovoljstva uporabnikov in na zaprosilo takrat še Obrtne zbornice Slovenije pripravil pravno nezavezujoče mnenje glede veljavnosti tarife, objavljene konec leta 2006 (v nadaljevanju: Tarifa 06), ki ga je objavil tudi na svoji spletni strani in ki ga v obrazložitvi navajata tudi državna svetnika. Končno odločitev o vprašanju veljavnosti Tarife 06 po mnenju urada lahko poda le sodišče.

2. V skladu s četrtem odstavkom 157. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (nadaljevanju: ZASP) skupni sporazum določa najmanj: tarifo; pogoje uporabe avtorskih le glede na različne okoliščine uporabe; okoliščine uporabe, zaradi katerih se plačilo avtorskega honorarja ali nadomestila po tarifi zviša, zniža ali oprosti; rok in način plačila avtorskega honorarja ali nadomestila, način plačila avtorskega honorarja ali nadomestila in morebitni

poračun glede na začasno tarifo. V skupnem sporazumu se torej določijo tudi obveznosti drugih pravnih subjektov.

Pravilnik o javni priobčitvi glasbenih del (Uradni list RS, št. 29/98, v nadaljevanju: Pravilnik 98 je Združenje SAZAS sprejelo pred veljavnostjo Zakona o spremembah in dopolnitvah ZASF (Uradni list RS, št. 43/04), s katerim je bila (prvič) spremenjena ureditev kolektivnega upravljanja pravic tako, da določanje pogojev in načina uporabe ter višine nadomestil z uporabo varovanih del ni bilo več prepuščeno kolektivnim organizacijam. Urad v skladu s 153 členom osnovnega besedila ZASP (Uradni list RS, št. 21/95 - ZASP1) ni izdal soglasja z celoten Pravilnik 98, temveč le za njegovo tarifno prilogo. Pravilnik 98 je bil sprejet na podlagi 84. in 153. člena ZASPI. Urad sicer meni, da 84. člen ZASP1 ni ustrezna pravna podlaga za sprejem Pravilnika 98, vendar o zakonitosti akta ni pristojen odločati. Takšna odločanje je v pristojnosti Ustavnega sodišča, ki je v sklepu št. U-1-149/98-36 z dne 28.6.2001 (Uradni list RS št. 85/01, v nadaljevanju: Sklep) ugotovilo, da Pravilnik 98 kot celota ni nezakonit. Po mnenju Ustavnega sodišča je Pravilnik 98 splošni akt za izvrševanje javnih pooblastil in nepogrešljiv element zaokrožene dejavnosti kolektivnega uveljavljanja avtorskih pravic. Zaradi svojega poimenovanja Pravilnik 98 ni v nasprotju z ZASP ali Zakonom o društvih, niti s kakšnim drugim zakonom in tudi ne s kakšno ustavno odločbo. Po mnenju Ustavnega sodišča je sklicevanje na 84. člen ZASP morda zmotno, a to ob pravilnem sklicevanju na 153. člen ZASP ne bo postavljalo pod vprašaj zakonitosti akta v celoti. Ustavno sodišče meni, da so pogoji, ki so prva vsebina Pravilnika 98 in ki jih, vsaj deloma, ne bi bilo mogoče zajeti v pojem splošnih tarif (zato jih urad tudi ni potrdil), operativno potreben in po vsebini korekten sklop določb bodisi o ravnanju SAZAS bodisi o dolžnostih uporabnikov, o ugodnostih za nekatere vrste uporabe deloma pa o temeljih ugotavljanja višine in zaračunavanja honorarja za posamezne vrste uporab. Z njimi si SAZAS ne jemlje pristojnosti mimo tistih, ki jih ima že po določbah ZASP v skladu s svojim pravnim položajem in zaradi narave svoje dejavnosti. Tudi člen 16. Pravilnika 98, ki v prvem odstavku določa civilno kazen, je po mnenju Ustavnega sodišča v skladu s 168 členom ZASP, drugi odstavek 16. člena pa ni niti v vsebinski zvezi niti v nasprotju z omenjeno zakonsko določbo.

Naj dodamo, da je dolžnost obveščanja kolektivne organizacije o uporabi del predpisana že z ZASP (159. člen).

3. Vsakršne tarife, ne glede na to na kakšen način določajo izračun avtorskega honorarja morajo biti določene po zakonitem postopku. Kateri postopek je zakonit, je potrebno proučiti glede na veljavni ZASP v času dotočitve tarif. Tarifo 98 je v skladu s takrat veljavnim ZASP Združenje SAZAS sprejelo brez neposrednega sodelovanja uporabnikov, urad pa je zanjo izdal soglasje. Po trenutno veljavnem ZASP se tarife praviloma ne morejo določiti enostransko, temveč s skupnim sporazumom med kolektivno organizacijo in reprezentativnim združenjem uporabnikov ali, če to ni mogoče, z odločbo Sveta za avtorsko pravo. Kolektivna organizacije lahko enostransko določi tarifo le izjemoma, in sicer če za neko vrsto uporabe avtorskih de tarifa še ni bila določena. Urad meni, da Tarifa 06 ni bila sprejeta v skladu s takrat veljavnim ZASP. Obveznost plačila avtorskega honorarja za uporabo del po ZASP ni odvisna od npr. plačila vstopnine za prireditelje. Z vidika ZASP je pomembno le, ali je bilo delo uporabljeno.

4. V skladu s četrtem odstavkom 151. člena ZASP se male pravice izjemoma lahko upravljajo individualno, če je na vseh delih, ki se so bila izvajana na določeni prireditvi, glavni izvajalec hkrati tudi imetnik teh avtorskih pravic. To pomeni, da se izvajalec lahko svojim avtorskim pravicam odpove oziroma se z organizatorjem sam dogovori za avtorski honorar in v tem primeru Združenje SAZAS ni upravičeno do avtorskega honorarja. Če Združenje SAZAS neutemeljeno izda račun, ga je po mnenju urada uporabnik upravičen zavrniti. Urad je pred kratkim prejel od organizatorjev prirediteljev prošnji za pojasnilo tega vprašanja in je nanj

odgovoril. Poleg tega je pisno opozoril Združenje SAZAS, da mora določbo četrtega odstavka 151. člena ustrezno upoštevati.

Glede zaračunavanja avtorskih honorarjev tudi za dobrodelne prireditve in za "bagatelne" primere javnega nastopanja, je potrebno pojasniti, da je Združenje SAZAS glede na izključno naravo avtorske pravice po ZASP do tega upravičeno. Imetniki pravic oziroma kolektivna organizacija načeloma sama določim, v katerih primerih bo dovolila prosto uporabo avtorskih del, razen če izjemo predpisuje že ZASP. Za zgoraj navedena primera omejitev avtorske pravice v ZASP ni predvidena. V zvezi z zaračunavanjem avtorskih honorarjev za avtorje, ki niso člani Združenja SAZAS, pa poudarjamo, pravice le-teh Združenje SAZAS upravlja na podlagi ZASP, ki za javno priobčitev določa obvezno kolektivno upravljanje pravic. To pomeni, da avtorji pravice javne priobčitve ne morejo upravljati individualno, temveč le preko kolektivne organizacije.

5. Zakonsko podlago za pridobitev podatkov o prihodkih ali stroških uporabnikov avtorskih del predstavlja 156. člen ZASP. Kot določa njegov drugi odstavek, se tarifa prvenstveno določi s skupnim sporazumom med kolektivno organizacijo in reprezentativnim združenjem - se pravi z dogovorom, na katerega pristanejo uporabniki sami. V skladu s tretjim odstavkom omenjenega člena, se pri določanju primerne tarife upošteva med drugim zlasti celotni bruto prihodek, ki se doseže z uporabo avtorskega dela, ali, če to ni mogoče, celotni bruto stroški, povezani s to uporabo. V primerih torej, ko tarifa temelji na bruto prihodkih ali stroških uporabnika, :- uporabniki kolektivni organizaciji tovrstne podatke dolžni sporočati.

6. Po 155. členu ZASP mora kolektivna organizacija vsakomur omogočiti vpogled v repertoar avtorskih del in na zahtevo vsakogar dati podatke, pod kakšnimi pogoji upravlja pravice avtorja na določenih delih.

7. Seznam tujih kolektivnih organizacij, s katerimi ima Združenje SAZAS sklenjeno pogodbo, bi moral biti dostopen pri Združenju SAZAS, z njim pa razpolaga tudi urad. Vsak, ki bi želel seznam, se lahko obrne na Združenje WAS ali v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja na urad.

Ministrstvo za gospodarstvo
dr. Matej Lahovnik, l.r.
minister

Sklep Državnega sveta ob obravnavi pobude državnega svetnika Antona Peršaka za ustanovitev posebnega sklada, katerega namen bo sistematična skrb za odkupe in obdelavo rokopisov oz. arhivov slovenskih ustvarjalcev

Državni svet Republike Slovenije je na 10. seji 8. 10. 2008, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) obravnaval pobudo državnega svetnika Antona Peršaka za ustanovitev posebnega sklada, katerega namen bo sistematična skrb za odkupe in obdelavo rokopisov oz. arhivov slovenskih ustvarjalcev in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB) sprejel naslednji

SKLEP :

Državni svet podpira pobudo in poziva Ministrstvo za kulturo, naj na osnovi predhodne analize obeh spodaj navedenih možnosti predlaga Vladi Republike Slovenije ustanovitev posebnega proračunskega sklada ali, če oceni to kot bolj smiselno in učinkovito možnost, ustanovitev samostojnega sklada (z zakonom), katerega namen bo v prvi vrsti zbiranje sredstev in financiranje odkupov ter vzdrževanja in urejanja rokopisov in referenčnih gradiv (pisma, dnevniki ipd.) slovenskih pisateljev, pesnikov, dramatikov, esejistov in drugih ustvarjalcev, ki ustvarjajo v slovenskem jeziku in katerih zapuščine so oziroma bodo velikega pomena za slovensko kulturno zgodovino.

Skrb in sredstva iz tega naslova morajo biti posvečena tako gradivom že umrlih avtorjev, katerih rokopisne in referenčne zapuščine hranijo dediči kakor tudi ali še posebej rokopisom pomembnih živih avtorjev.

Obrazložitev:

Že nekajkrat v preteklosti in tudi v zadnjem času se je izkazalo, da pristojne ustanove (NUK, razni inštituti) nimajo dovolj sredstev, da bi lahko sistematično skrbela za odkupe arhivov pomembnih slovenskih ustvarjalcev. To še posebej velja za njihove rokopise, pisma, razna gradiva in pripravljane študije (v primerih avtorjev zgodovinskih, biografskih del ipd.) ter inačice pomembnih del, ki so nastajale v procesih oblikovanja teh del. A tudi v primerih, ko so pisatelji ali drugi umetniki sami zapustili svoje rokopise tovrstnim ustanovam, v mnogih primerih zaradi pomanjkanja sredstev ni prišlo do ustrezne obdelave in sistematičnega študija gradiv in tako se pogosto z velikim časovnim zamikom odkrije, da so v zapuščinah ostala prepozno odkrita tudi zelo pomembna dela. Znan je na primer z zapuščino pisatelja Vitomila Zupana, ki je bila v več škatlah spravljena v NUK in ob pregledu katere je pesnica Ifigineja Simonović odkrila, da je v teh škatlah tudi zelo veliko zapisov Zupanove poezije, ki je v največjem delu nastala v letih, ki jih je Zupan prestal v zaporu in je bila iz zapora pretihotapljena. Nastalo je kar sedem obsežnih knjig poezije, z izidom katerih se je dokaj spremenil tudi pogled na slovensko poezijo po drugi svetovni vojni.

Smiselno bi bilo, da bi po vzoru Avstrije in drugih držav sistemsko in neodvisno od zgolj trenutne večje ali manjše proračunske velikodušnosti zagotovili sredstva v zadostni višini, ki bi omogočala stalno in sistematično skrb za odkupe pisateljskih arhivov. Tak sklad bi po eni strani lahko pomenil tudi neke vrste finančno podporo avtorjem, za katere možnost odkupa teh gradiv lahko pomeni tudi pomemben vir sredstev za dostojno življenje. Po drugi pa bi pomenil še eno možnost več za načrtno zbiranje pisne kulturne dediščine oz. ohranjanje kulturnega in zgodovinskega spomina. Uvrstitev ustvarjalca v tak nacionalni literarni arhiv bi pomenila na nek način tudi simbolni vstop v literarni kanon. Ob tem pa je pomembno tudi to, da bi lahko z dostopnostjo širši zainteresirani strokovni javnosti tovrstni sodobni literarni arhiv posameznega avtorja hitro postal tudi predmet literarnozgodovinskih in teoretičnih raziskav.

To se je pokazalo tudi v primeru, ko je v zadnjem času NUK v povezavi z Oddelkom za primerjalno književnost organiziral praktični seminar literarne zgodovine v Rokopisni zbirki NUK. Značilno je, da študente v veliki meri zanimajo predvsem sodobni avtorji – tako je prišlo do seminarskih nalog na temo Daneta Zajca, skupine OHO, Ivana Mraka itd. – kar pomeni, da se je že lahko študiralo rokopisno gradivo, ki je šele nedavno prišlo v zbirko. Vsekakor torej velja, da bi bilo tudi za ustvarjalce koristno, če bi njihovo rokopisno in drugo gradivo prišlo čim prej v arhiv Rokopisne zbirke.

Za ustanovitev takega sklada, ki bi omogočil sistematično zbiranje in obdelavo tovrstnih gradiv, je zelo zainteresirano tudi Društvo slovenskih pisateljev, prav gotovo pa tudi stanovska društva drugih ustvarjalcev (prevajalci, teatrologi, kritiki ...), za katerih materialna gradiva, ki pričajo o njihovem ustvarjalnem delu, sedaj ni mogoče zagotoviti ustrezne skrbi in obravnave.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za kulturo, da pobudo preuči in v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) nanjo v roku 30 dni odgovori.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Sklep Državnega sveta ob obravnavi pobude državnega svetnika Vincenca Otoničarja za spremembe in dopolnitev Sklepa o določitvi protokolarnih pravil

Državni svet Republike Slovenije je na 12. seji 10. 12. 2008, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) obravnaval pobudo državnega svetnika Vincenca Otoničarja za spremembe in dopolnitev Sklepa o določitvi protokolarnih pravil in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira pobudo za spremembe in dopolnitev Sklepa o določitvi protokolarnih pravil in predlaga Vladi Republike Slovenije, da pobudo preuči in nanjo odgovori.

I.

V Sklepu se naziv "predsednik parlamenta" zamenja z izrazom "predsednik prvega doma" ter naziv "predsednik državnega ali deželnega sveta oziroma senata" z izrazom "predsednik drugega doma".

Obrazložitev

Parlament (skupščina, kongres) v vsaki državi predstavlja zakonodajno telo, ki je lahko sestavljeno iz enega ali dveh domov. V enodomnih parlamentih je predsednik zakonodajnega telesa predsednik parlamenta. Tega v skladu s Sklepom o določitvi protokolarnih pravil gosti predsednik Državnega zbora, kar je pravilno. V dvodomnih parlamentih pa je zakonodajno telo - parlament razdeljeno na dva domova, ki imata dva različna predsednika. Predsednik prvega doma večinoma ne predstavlja hkrati tudi predsednika parlamenta (obeh domov), ampak ima vsak dom svojega predsednika, ki sta uvrščena na hierarhično lestvico najvišjih državnih funkcionarjev. Večinoma je predsednik spodnjega, prvega doma, ki je predstavnik vsega ljudstva, uvrščen višje od predsednika drugega doma. Velja pa tudi obratno, saj v nekaterih državah (npr. v Evropi: Francija, Nemčija, Italija, Romunija) predsednik drugega doma nadomešča predsednika republike, zato je uvrščen višje od predsednika prvega doma in predsednika vlade. V državah z dvodomnim sistemom spadata oba domova v parlament in torej

pod nazivom predsednik parlamenta ne more biti avtomatsko razumljen predsednik prvega doma, zato je naziv predsednik parlamenta za predsednika prvega doma **neprimeren**.

Tudi v Sloveniji je izraz parlament, ki naj bi predstavljal Državni zbor **nepravilen**. Nakazoval naj bi na to, da je slovenski parlament enodomen, kar pa po odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-295/07-8 z dne 22. 10. 2008 **zagotovo ni**. Ustavno sodišče je namreč v tej odločbi navedlo, da je **Državni svet** nepopolni **drugi dom**, kar pomeni, da je slovensko predstavniško telo **dvodomno**, zato v okviru parlamenta spadata oba domova, tako Državni zbor kot tudi Državni svet. V Sloveniji imamo tako dvodomni parlament z Državnim zborom in Državnim svetom, dva predsednika obeh institucij, nimamo pa predsednika parlamenta.

Namesto izraza "predsednik državnega ali deželnega sveta oziroma senata" predlagamo izraz "predsednik drugega doma«, saj je slednji izraz bolj pravilen. V tujini se drugi domovi nazivajo zelo različno. Najbolj pogost naziv je "senat". Izmed 77-ih drugih domov se jih 47 imenuje senat. Gre za tiste druge domove, ki se imenujejo senat ali imajo v nazivu neko izpeljanko te besede (npr. Senatul, Senado, Cámara de Senadores ipd). Torej se več kot dve tretjini vseh drugih domov na svetu imenuje senat, nasprotno se v Evropi manj kot polovica drugih domov imenuje senat, saj se jih izmed 17-ih dvodomnih držav v Evropi tako naziva le osem. Razlog je morda predvsem v tem, da je v Evropi veliko držav z bogato tradicijo. Ti drugi domovi so prevzeli tradicionalne nazive, ki so jih uporabljala predstavniška telesa teh držav v preteklosti. Drugi domovi, ki se ne imenujejo senat, se večinoma imenujejo "svet" (angleško Council, francosko Conseil, nemško Rat) ali "dom" oziroma "zbornica" (angleško Chamber ali House). Gre za več različnih vrst svetov, kot so zvezni svet, državni svet, narodni svet, posvetovalni svet, svet federacije, svet republike, kantonski svet in podobno ter več različnih vrst domov, kot so dom lordov (lordska zbornica), dom federacije, dom narodov, dom starešin, dom poglavarjev in podobno. Vsekakor pa ni pravilen izraz za drugi dom deželni svet, ki bi lahko nepravilno pomenil, da ne gre za državni drugi dom, ampak za deželno predstavniško telo. Predsednik Državnega sveta ni primeren gostitelj za predsednika deželnega predstavniškega telesa, ki je lahko podobno kot državno predstavniško telo dvodomno. Zaradi navedenega predlagamo, da se uporablja izraz predsednik drugega doma.

II.

V 23. členu Sklepa se za besedilom "predsednika parlamenta" doda vejica in besedilo "predsednika drugega doma".

V 24. členu Sklepa se za besedilom "predsednika parlamenta" doda vejica in besedilo "predsednika drugega doma".

V prvem odstavku 25. člena Sklepa se za besedilom "predsednika parlamenta" doda vejica in besedilo »predsednika drugega doma«.

V drugem odstavku 25. člena se doda nova točka e:

"e) ob obisku predsednika drugega doma:

- člani uradnega spremstva gosta,
- člani stalnega spremstva v Republiki Sloveniji,
- člani delegacije Državnega sveta, ki sodelujejo pri uradnih razgovorih,
- druge osebe, ki jih določi gostitelj."

Obrazložitev

Sklep v 23. členu določa dolžnost izobešanja zastav, v 24. določa dolžnosti protokola v primeru delovnega ali zasebnega obiska uglednega gosta ter v 25. členu določa, v katerih primerih se priredi svečano kosilo ali večerjo in kdo so povabljeni na takšen dogodek.

V vseh navedenih primerih niso predvideni izobešanje zastav, aktivnosti protokola in prirejanje svečanega kosila, večerje ob obisku predsednika drugega doma. Pri tem je potrebno posebej opozoriti, da je predsednik drugega doma, kot že navedeno, lahko uvrščen celo na drugo mesto hierarhične lestvice predstavnikov najvišjih organov v posamezni državi. Tako je na drugo mesto hierarhične lestvice funkcionarjev v evropskih državah uvrščen predsednik francoskega Senata, italijanskega Senata, češkega Senata, nemškega Zveznega sveta, romunskega Senata. Podobno velja tudi za predsednike nekaterih drugih domov v državah zunaj Evrope (npr. Bolivija, Kambodža, Čile, Alžirija). Gre predvsem za posledico ustavne ureditve, da predsednik drugega doma nadomešča predsednika republike, če je slednji odsoten ali nezmožen opravljati svojo funkcijo. To pomeni, da je predsednik drugega doma uvrščen pred predsednikom prvega doma in pred predsednikom vlade.

Nasprotno se v Sklepu takšnega položaja predsednikov nekaterih drugih domov ne predvideva in Sklep zato sploh ne določa izobešanja zastav, svečanega kosila ali večerje v primer uradnega obiska predsednika drugega doma (ki bi bil celo drugi na protokolarni hierarhični v državi, iz katere prihaja). Prav tako niso predvidene aktivnosti protokola v primeru zasebnega ali delovnega obiska predsednika drugega doma. Po mojem mnenju je zaradi zgoraj navedenih razlogov potrebno za predsednika drugega doma iz tujine predvideti enako protokolarno ceremonijo kot v primeru obiska predsednika prvega doma.

III.

V tretjem odstavku 43. člena Sklepa o določitvi protokolarnih pravil (Uradni list RS, št. 56/07) se pred besedilom "ali predsednik Ustavnega sodišča Republike Slovenije" uvrsti besedilo "ali predsednik Državnega sveta Republike Slovenije".

Obrazložitev

V tretjem odstavku 43. člena Sklepa o določitvi protokolarnih pravil ni naveden predsednik Državnega sveta, čeprav bi po našem mnenju moral biti naveden v tem členu. Iz navedenega Sklepa in dejanske izvedbe protokolarnih pravil, ki jih izvaja Protokol Republike Slovenije, je razvidno, da je predsednik Državnega sveta četrti na hierarhični lestvici predsednikov najvišjih ustavnih organov Republike Slovenije. Predsednik Državnega sveta je tako uvrščen takoj za Predsednikom republike, predsednikom Državnega zbora in predsednikom Vlade, ter pred predsednikoma Ustavnega in Vrhovnega sodišča. Takšen vrstni red Sklep določa v celotnem besedilu, razen v tretjem odstavku 43. člena, kjer predsednika Državnega sveta ni, je pa kot govornik naveden predsednik Ustavnega sodišča, ki je kot že navedeno uvrščen za predsednikom Državnega sveta na omenjeni hierarhični lestvici. Menim, da bi bil predsednik Državnega sveta lahko slavnostni govornik na vsaj eni državni proslavi v koledarskem letu.

IV.

V 48. členu se pred besedilom "predsednika Vlade Republike Slovenije" zbríše beseda "in" ter se za besedilom "predsednika Vlade Republike Slovenije" doda besedilo "predsednika Državnega sveta, predsednika Ustavnega sodišča in Vrhovnega sodišča".

Obrazložitev

Predsedniki Državnega sveta, Ustavnega in Vrhovnega sodišča so četrți, peti in šesti na protokolarni hierarhični lestvici. V primeru smrti najvišjih predstavnikov v državi se zdi smiselno, da se opravi državni pogreb, saj se le na tak način primerno obeleži smrt predstojnikov najvišjih ustavnih organov v državi. Tako bi se državni pogreb opravil za najvišje predstavnike vseh treh vej oblasti v državi.

Obenem bi rad poudaril, da Sklep določa protokolarna pravila, protokolarne dogodke, načine izvajanja protokolarnih dogodkov, izvajalce, načine financiranja protokolarnih dogodkov ter pravice in dolžnosti organov, za katere Protokol Republike Slovenije (v nadaljevanju: Protokol) opravlja protokolarne zadeve. Sklep nikakor ne ureja samo notranje organizacije in dela Vlade, kot to določa 21. člen Zakona o Vladi, ki je podlaga za sprejem Sklepa, ampak bistveno presega te okvire in posega v delovanje drugih ustavnih organov iz drugih vej oblasti. To pomeni, da Sklep ne deluje samo navznoter, ampak tudi navzven, saj posega v delovanje drugih ustavnih organov, kot so npr. Predsednik republike, Državni zbor, Državni svet, Ustavno sodišče, Vrhovno sodišče, na področju obravnav protokolarnih zadev. Materija, ki je urejena s Sklepom bi morala biti urejena z **zakonom**.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije, da pobudo preuči in v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) nanjo v roku 30 dni odgovori.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

* * *

Odgovor Vlade RS

Datum: 22.1.2009
Prejeto: 23.1.2009

Vlada Republike Slovenije je prejela pobudo Državnega sveta Republike Slovenije, ki je na 12. seji 10. 12. 2008, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08), obravnaval pobudo državnega svetnika gospoda Vincenca Otoničarja o spremembah in dopolnitvah Sklepa o določitvi protokolarnih pravil.

V I. delu sklepa Državnega sveta Republike Slovenije je predlagano, da se naziv "predsednik parlamenta" zamenja s "predsednik prvega doma" in naziv "predsednik državnega ali deželnega sveta oziroma senata" zamenja s »predsednik drugega doma". Sklep o določitvi protokolarnih pravil poskuša pri obravnavi gostov iz tujine zajeti najsplošnejša poimenovanja za predstavnike različnih vej oblasti. Parlament je naveden kot splošni termin zakonodajne veje oblasti, ki lahko vključuje države z enodomnim, pa tudi dvodomnim parlamentom. V praksi se naziva "predsednik parlamenta" in "predsednik državnega ali deželnega sveta oziroma senata" uporabljata le, ko gre za temu ustrezno funkcijo in izvirno poimenovanje funkcije.

Poenotenega izraza za poimenovanje institucije pandana predsednika Državnega sveta Republike Slovenije v drugih državah ni. Večina sorodnih institucij po svetu uporablja izraz "svet" ali "senat" in tudi zato menimo, da je naziv "predsednik državnega sveta oziroma senata" v Sklepu o določitvi protokolarnih pravil primeren. Če Državni svet Republike Slovenije strokovno ocenjuje, da je izraz deželni svet nepravilen, se strinjamo, da ostane v 9. in 22. členu Sklepa o določitvi protokolarnih pravil le "predsednik državnega sveta oziroma senata". Vetja poudariti, da imajo tudi v enodomnih sistemih predsedniki zakonodajne veje oblasti lahko različne nazive. Ključno je, da je razumljena funkcija, in sicer na čelu zakonodajnega dela oblasti, splošno znanega kot parlament. Seveda opravljanje te funkcije ne pomeni neizogibno 2. mesta na preseančni listi, saj so preseančne liste vedno predmet odločitve vsake države. V Republiki Sloveniji je predsedniku Državnega zbora Republike Slovenije pandan prvi predsednik zakonodajne veje oblasti, ne glede na to, ali ustavna ureditev gosta pozna dvodomnost ali ne. Dejstvo, da je v Sloveniji izraz Parlament Republike Slovenije nepravilen, je razvidno tudi iz Sklepa o določitvi protokolarnih pravil, ki pri obravnavi visokih predstavnikov Republike Slovenije omenja izključno predsednika Državnega zbora Republike Slovenije in ga ne naziva "predsednik Parlamenta Republike Slovenije."

V obrazložitvi II. dela sklepa Državnega sveta Republike Slovenije je mogoče prebrati, da v vseh navedenih primerih (23., 24. in 25. člen Sklepa) ni predvidenega izobešanja zastav in aktivnosti protokola, s čimer se ne moremo strinjati. Delovanje Protokola Republike Slovenije je predvideno v skladu s Sklepom o določitvi protokolarnih pravil in v skladu z Navodili za izvajanje Sklepa, iz katerih je razvidno, da Protokol Republike Slovenije skrbi za uradne in delovne obiske predsednika Državnega sveta Republike Slovenije v tujini ter za predsednike državnih svetov oz. drugih visokih gostov, ki jih povabi predsednik Državnega sveta Republike Slovenije na delovni ali uradni obisk v Republiko Slovenijo. Svečani obed, pogovori in druge sestavine uradnega ali delovnega obiska se vedno obravnavajo v dogovoru z uradom gostitelja in v skladu s protokolarno prakso.

Državni svet Republike Slovenije želi posebej opozoriti, da je predsednik drugega doma lahko uvrščen celo na 2. mesto preseančne liste v svoji matični državi. Izhodišče obravnave gosta iz tujine v Republiki Sloveniji je preseančna lista, ki jo uporabljamo v Republiki Sloveniji in s katero se določi tudi gostitelj v Republiki Sloveniji.

Dikcijo "predsednika drugega doma" (23., 24. in 25. člen Sklepa) bi bilo neprimerno dodati, ker se Sklep o določitvi protokolarnih pravil pri teh členih nanaša na pandana predsednika Državnega zbora Republike Slovenije.

Sklep o določitvi protokolarnih pravil ne določa in ne ureja ustavnega položaja državnih organov, temveč le sledi ustavni ureditvi na področju, ki se nanaša na naloge Protokola Republike Slovenije, ter seznanja predstavnike drugih držav s protokolarno prakso in pravili v naši državi. Ustavna ureditev v Republiki Sloveniji ne določa, da bi bil Državni svet Republike Slovenije drugi dom parlamenta, temveč ga ureja kot organ, ki deluje v okviru zakonodajne funkcije (M. Mozetič: Komentar 96. člena, v: L. Šturm et al. Komentar Ustave Republike Slovenije. Ljubljana: FPDEŠ, 2002). V odločbi Ustavnega sodišča Republike Slovenije, ki jo v svojem sklepu navaja Državni svet Republike Slovenije (U-1295/07 z dne 22. 10. 2008) in v kateri je Ustavno sodišče Republike Slovenije presojalo ustavnost ureditve referendumске kampanje, je mogoče najti le ugotovitev, da bi glede na ustavnopravno teorijo v ureditvi Republike Slovenije lahko govorili o »nepopolni dvodomnosti«. Vendar tudi iz te odločbe ne izhaja, da ima Državni svet Republike Slovenije ustavni položaj, ki bi ga v celoti izenačeval z drugim domom v državah, v katerih dvodomnost ustavne ureditve v resnici poznajo. Ker v ustavni ureditvi Republike Slovenije ni

mogoče najti prave dvodomnosti, ni primerno, da bi se tako poimenovanje uporabljalo v predpisih Republike Slovenije.

Glede predlogov lti. dela sklepa Državnega sveta Republike Slovenije se Vlada Republike Slovenije strinja, da se v tretjem odstavku 43. člena Sklepa o določitvi protokolarnih pravil (Uradni list RS, št. 56/07) pred besedilo "ali predsednik Ustavnega sodišča Republike Slovenije" uvrsti besedilo "ali predsednik Državnega sveta Republike Slovenije". Razpravljanje o govornikih na državnih proslavah oziroma prireditvah državnega pomena je v pristojnosti Koordinacijskega odbora za državne proslave, ki zdaj deluje v okrnjeni sestavi in bo na novo konstituiran do konca januarja 2009. Člani tega odbora so predstavniki vseh vej oblasti, med drugim tudi Državnega sveta Republike Slovenije. Na sejah na novo konstituiranega Koordinacijskega odbora za državne proslave bo mogoče razpravljati o govorniku na posameznih državnih proslavah oziroma prireditvah državnega pomena. V drugem odstavku 25. člena Sklepa o določitvi protokolarnih pravil (Uradni list RS, št. 56/07) se zdi smiselno dodati novo točko, in sicer d) ob obisku predsednika državnega sveta ali senata:

- člani uradnega spremstva gosta,
- člani stalnega spremstva v Republiki Sloveniji,
- člani delegacije Državnega sveta Republike Slovenije, ki sodelujejo pri uradnih razgovorih,
- druge osebe, ki jih določi gostitelj;".

Aktualna točka d se preimenuje v zaporedno točko e.

Glede IV. dela sklepa Državnega sveta Republike Slovenije ugotavljamo, da so prakse v zvezi z državnimi pogrebi v drugih državah zelo različne. Zdi se nam primerno, da ostane tako, kakor je zapisano v Sklepu o določitvi protokolarnih pravil.

V nadaljevanju obrazložitve IV. dela sklepa je navedeno, da Sklep o določitvi protokolarnih pravil ne deluje samo navznoter, ampak tudi navzven, saj posega v delovanje drugih ustavnih organov na področju obravnav protokolarnih zadev, zato bi morala biti materija urejena z zakonom in ne s sklepom. Ureditev protokolarnih pravil z aktom, izdanim na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije, je namenjena organizaciji in določitvi nalog Protokola Republike Slovenije kot vladne službe. Sklep o določitvi protokolarnih pravil sam ne ureja pravic in obveznosti tretjih oseb niti razmerij med državnimi organi, temveč sledi zgolj ustavni ureditvi, zato po vsebini ne gre za nekaj, kar bi moral urejati zakon. Delovanje Protokola Republike Slovenije sicer vključuje storitve za druge državne organe, vendar ničesar, kar bi se lahko štelo za vsebinsko urejanje medsebojnih razmerij med vlado in drugimi vejami oblasti. Velja poudariti, da ustavnih razmerij in položajev različnih državnih organov s Sklepom o določitvi protokolarnih pravil niti ni dovoljeno niti ni mogoče urejati ali spreminjati, saj je morebitne različne ustavne in zakonske interpretacije, ki se nanašajo na njihov položaj, treba reševati drugače.

Predlog sprejetja sprememb in dopolnitev Sklepa o določitvi protokolarnih pravil (Uradni list RS, št. 56/07) je že vključen v delovni program Vlade Republike Slovenije za leto 2009, ki ga bo Vlada Republike Slovenije v celoti obravnavala na eni izmed svojih sej.

Vlada Republike Slovenije
mag. Milan Cvikl, l.r.
generalni sekretar

Sklep Državnega sveta ob obravnavi pobude državnega svetnika Petra Požuna v zvezi z napadom na državnega svetnika dr. Andreja Rusa

Državni svet Republike Slovenije je na 12. seji 10. 12. 2008, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) obravnaval pobudo državnega svetnika Petra Požuna v zvezi z napadom na državnega svetnika dr. Andreja Rusa in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira pobudo in predlaga Ministrstvu za notranje zadeve in Generalni policijski upravi, da jo preučita in nanjo odgovorita.

Državni svet obsoja napad na državnega svetnika dr. Andreja Rusa ki se je zgodil dne 3. 12. 2008, in pričakuje, da bo Policija storila vse, kar je v njeni pristojnosti in moči, da bo odkrila in razrešila primer napada.

Državni svet pričakuje, da bo Ministrstvo za notranje zadeve pripravilo strategijo zmanjševanja stopnje nasilja, konfliktnosti in kriminalitete v slovenski družbi še posebej v pogojih gospodarske in finančne krize, ko se problem nasilja, konfliktnosti in kriminalitete še zaostroje.

Obrazložitev

Dne 3. 12. 2008 je neznanec na parkirišču pred Parlamentom Republike Slovenije napadel državnega svetnika dr. Andreja Rusa in ga močno poškodoval. Državni svetnik se je v tistem času ravno vračal s seje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve v prostorih Parlamenta.

Državni svetniki smo zaskrbljeni nad napadi, ki se lahko zgodijo sredi dneva na parkirišču pred Parlamentom. Dogodek namreč že vzbuja dvom o varnosti enega najbolj varovanih predelov Ljubljane, kjer svoje avtomobile parkirajo državni svetniki.

Upamo, da napad na državnega svetnika nima političnega ozadja. Policija naj stori vse potrebno, da prepreči takšne napade, ki lahko ogrozijo življenje in zdravje ljudi na ulicah Ljubljane. Državni svet pričakuje, da bo Policija storila vse, kar je v njeni pristojnosti in moči, da bo odkrila in razrešila primer napada na državnega svetnika dr. Andreja Rusa. Odkritje storilca in njegovega motiva je ključno za to, da se podobni napadi v prihodnosti preprečijo.

Državni svetniki tudi pričakujemo, da bo Ministrstvo za notranje zadeve pripravilo strategijo zmanjševanja stopnje nasilja, konfliktnosti in kriminalitete v slovenski družbi. Takšen dokument je potreben zato, ker se v pogojih gospodarske in finančne krize problem nasilja, konfliktnosti in kriminalitete ponavadi še zaostri. Ministrstvo in policija morata biti po našem mnenju na povečano nasilje v družbi primerno pripravljena.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za notranje zadeve in Generalni policijski upravi, da pobudo preučita in v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) nanjo v roku 30 dni odgovorita.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Odgovor Ministrstva za notranje zadeve

Datum: 16.1.2009

Prejeto: 16.1.2009

V zvezi s sklepi, sprejetimi na 12. seji Državnega sveta RS, dne 10.12.2008, vam sporočamo, da obžalujemo napad na državnega svetnika dr. Andreja Rusa. Ljubljana je sicer med najbolj varnimi glavnimi mesti v Evropi, žal pa se neljubim dogodkom in izpadom posameznikov ne da v celoti izogniti.

Glede samega napada na dr. Andreja Rusa vas obveščamo, da je Policijska uprava Ljubljana, v sodelovanju s PP Ljubljana Center, na podlagi zbranih obvestil, ugotovljenih dejstev in okoliščin ugotovila, da je osumljenec K.M. utemeljeno osumljen storitve kaznivega dejanja nasilništva po členu 296/II KZ-1 (KZ-08), zaradi česar je bila zoper osumljenca dne 18.12.2008 podana kazenska ovadba na Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani. Policija ni ugotovila političnega ozadja napada na državnega svetnika.

Seznanjamo vas tudi, da je minister za notranje zadeve že leta 2006 izdal policiji usmeritve za zagotavljanje večjega nadzora varnostna problematičnih območij za obvladovanje negativnih pojavov na področju javnega reda ter spremljanje in obvladovanje problematike pojavov kriminalitete. Policija je na podlagi usmeritev izdelala analizo, na podlagi katere so bili določeni tisti predeli, ki so varnostno in kriminalno problematični in od leta 2007, na teh območjih, v okviru rednega dela izvaja večji nadzor. Območje v okolici objekta Državnega zbora RS je bilo vključeno v območje med Kongresnim trgom, Ajdovščino, Trgom republike in Vodnikovim trgom, kjer je ugotovljena problematika ulične kriminalitete (tatvine, vlomi, izsiljevanja, roparske tatvine, ropi, ipd.) in problematika kršitev javnega reda z elementi nasilja (nedostojno vedenje na javnih krajih, nadlegovanje z vsiljivi beračenjem, ipd.). Za to območje je bit izdelan "nadrt dela za večji nadzor na varnostno problematičnih območjih", ki vključuje vsakodnevni nadzor območja z opazovalno službo enega ali dveh policistov peš ali s kolesom, nadzorom vodje policijskega okoliša in patroliranjem policistov kriminalistov.

Poleg navedenega nadzora policisti v skladu s stalnim načrtom varovanja Državnega zbora RS in Državnega sveta RS, izvajajo varovanje objekta Državnega zbora RS in neposredne okolice objekta Državnega zbora RS. Varovanje obsega neposredno in stalno fizično varovanje ter tehnično varovanje, ki vključuje video nadzor objekta, vhodov in izhodov ter ožje okolice oziroma neposredne okolice objekta. Po številu policistov in izvedenih nadzorov območja s strani policistov, je to območje eno izmed najbolj nadziranih območij v Ljubljani.

Ministrstvo za notranje zadeve je tudi pripravilo Resolucijo o preprečevanju in zatiranju kriminalitete - RePZK (Ur.l. RS, št. 43/2006) in na podlagi sprejete resolucije še Resolucijo o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2007-2011 - ReNPPZK0711 (Ur.l. RS, št. 40/2007), ki med cilje med drugim uvršča zmanjšanje števila nasilnih dejanj mladoletnikov, zmanjšanje števila nasilnih dejanj v družini, povečanje števila ukrepov in dejavnosti za učinkovito pomoč žrtvam in povzročiteljem nasilja s poudarkom na nerepresivnem delovanju, zmanjšanje strahu občanov pred kriminaliteto, zmanjšanje deleža neprijavljenih kaznivih dejanj, predvsem kaznivih dejanj z elementi nasilja in izboljšanje ter dvig standardov obravnave žrtev kaznivih dejanj.

Nacionalni program predvideva tudi izdelavo posameznih strategij, med katere sodi izdelava programa promoviranja kulture nenasilja in enakosti v urbanih okoljih (točka 4.1.4.3.

nacionalnega programa). Nosilec priprave te strategije je Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, sodelujejo pa še Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvo za kulturo in raziskovalne institucije. Rok za izvedbo je leto 2009.

Zgoraj navedene aktivnosti kažejo na pozornost, ki jo ministrstvo in policija posvečata problematiki nasilja v družbi, zato bomo vsako pobudo, ki prispeva k zmanjšanju nasilja v družbi temeljito preučili ter jo v okviru prizadevanj za preprečevanje kriminalitete in zvišanje stopnje varnosti v družbi, v okviru svojih pristojnosti, uresničili.

Ministrstvo za notranje zadeve
Katarina Kresal, l.r.
Ministrica

Sklep Državnega sveta ob obravnavi **vprašanja** državnega svetnika **Vincenca Otoničarja v zvezi z domovi za ostarele**

Državni svet Republike Slovenije je na 12. seji 10. 12. 2008, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) obravnaval vprašanje državnega svetnika Vincenca Otoničarja v zvezi z domovi za ostarele in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira vprašanje državnega svetnika Vincenca Otoničarja in predlaga Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, da vprašanje preuči in nanj odgovori.

Vprašanje državnega svetnika Vincenca Otoničarja se glasi:

Kakšna je strategija ministrstva na področju institucionalnega varstva ostarelih in onemoglih in kakšno pomoč omogoča tistim, ki se odločijo za investicijo gradnje doma za ostarele in pridobitev koncesije na tem področju?

Obrazložitev

V Sloveniji se, podobno kot v drugih gospodarsko razvitih evropskih državah, starostna struktura spreminja. Zaradi naraščanja deleža starejših prebivalcev mora družba nemudoma odločiti o dilemi, ali širiti mrežo domov ali intenzivneje organizirati mrežo pomoči na domu. Ob koncu leta 2007 je bilo v Sloveniji na voljo 16.600 mest v 78 domovih in posebnih zavodih na 89 lokacijah. Od tega je v:

- javnih domovih za starejše 12.318 mest
- zasebnih domovih za starejše 1.974 mest
- posebnih domovih za odrasle 2.368 mest.

Po statistiki Skupnosti socialnih zavodov Slovenije je dne 9.12.2008, število oseb, ki čakajo na prosto mesto v domu, znašalo 14.964.

Po letu 2001 se v javno mrežo vključujejo tudi zasebni izvajalci institucionalnega varstva. Pojavljajo se zasebniki, ki so pripravljeni vlagati sredstva v infrastrukturo ter izvedbo programa. Vse več je potreb po izgradnji domov za ostarele, saj je vse več ljudi, ki so te pomoči potrebni. Zasebni investitorji, ki bi želel pomagati na tem področju in zgraditi dom za ostarele pa se soočajo s številnimi težavami, saj sta izgradnja in postopek pridobitev koncesije zelo zapletena. Za realizacijo takšnega programa so potrebna ogromna investicijska vlaganja in podpora lokalne skupnosti in države. Glede na to, da je skrb za ostarele tudi problem, s katerim se ubada tudi Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve me zanima strategija in pomoč Ministrstva na tem področju.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, da vprašanje preuči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) nanj v roku 30 dni odgovori.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Sklep Državnega sveta ob obravnavi vprašanj državnega svetnika Petra Požuna v zvezi s pripravo predloga zakona o prostovoljstvu

Državni svet Republike Slovenije je na 11. seji 19. 11. 2008, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) obravnaval vprašanja državnega svetnika Petra Požuna v zvezi s pripravo predloga zakona o prostovoljstvu in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira vprašanja državnega svetnika Petra Požuna in predlaga Vladi Republike Slovenije in Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, da vprašanja preučita in nanju odgovorita.

Vprašanja državnega svetnika Petra Požuna se glasita:

1. Na kakšen način bo Vlada Republike Slovenije okrepila partnerski dialog s civilno družbo in pristopila k uresničevanju promocije in razvoja prostovoljstva?
2. Kdaj bo Vlada Republike Slovenije z uresničevanjem ukrepov za izvajanje strategij za doseganje ciljev Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006-2010 pripravila predlog zakona o prostovoljstvu in s tem postavila pravni temelj za spodbujanje in razvoj te dejavnosti?

Obrazložitev:

Prizadevanja za sprejem zakona o prostovoljstvu sežejo v leto 2004, ko je bil pripravljen Predlog zakona o prostovoljnem delu in potrjen na 4. Slovenskem kongresu prostovoljstva ter predan Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve v nadaljnji postopek usklajevanja. Do sedaj za pripravo predloga in vložitve v zakonodajni postopek očitno ni bilo pripravljenosti. Nadaljnji razvoj prostovoljstva potrebuje zakonsko podlago in umestitev v slovensko družbo.

Korak v smeri partnerskega dialoga med državo in civilno družbo je bil storjen ob snovanju posebnega programa za načrtno obveščanje javnosti in državljanov o pomenu vrednot, ki temeljijo na solidarnosti, dobroti, preprečevanju diskriminacije, zmanjšanju neenakosti in sožitju z drugimi - zapisanega v Resoluciji o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006-2010. Sprejeta resolucija zavezuje k aktivnosti in promociji prostovoljstva ter določa pripravo predloga zakona o prostovoljstvu v sodelovanju z nevladnimi organizacijami, tako da bodo postavljeni pravni temelji za spodbujanje in razvoj dejavnosti. Vzporedno s tem pa tudi izvajanje dejavnosti, ki bodo prispevale k uveljavitvi prostovoljstva kot vrednote in statusnega simbola.

V letošnjem letu je potekal že 6. Slovenski kongres prostovoljstva - največji slovenski prostovoljski dogodek, ki povezuje prostovoljske organizacije in prostovoljce, izpostavlja aktualne probleme in izzive za civilno družbo ter postavlja smernice za razvoj prostovoljskega sektorja v Sloveniji. Prostovoljne aktivnosti pa bistveno pripomorejo k družbeni dobrobiti. V okviru združenja za promocijo prostovoljstva je bila tudi ustanovljena delovna skupina za sistemsko ureditev prostovoljskega dela in pripravljeno delovno gradivo Predloga zakona o prostovoljskem delu.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve se je v skladu z določbami resolucije zavezalo (dopis z dne 2. 6. 2008, št. 01602-227/2007/E), da bo koordiniralo pripravo in medresorsko usklajevanje predloga zakona o prostovoljskem delu, zato predlagam aktivno nadaljevanje priprav in partnerski odnos sodelujočih.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije in Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, da vprašanji preučita in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08) nanju v roku 30 dni odgovorita.

Državni svet
mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

* * *

Odgovor Vlade RS

Datum: 07.01.2009
Prejeto: 08.01.2009

Državni svetnik Peter Požun je na Vlado Republike Slovenije ter na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve naslovil vprašanje glede krepitve partnerskega dialoga Vlade RS s civilno družbo in promocije ter razvoja prostovoljstva in glede priprave predloga zakona o

prostovoljstvu, ki ga predvideva tudi Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006-2010. Po mnenju državnega svetnika bi Vlada RS s tem postavila pravni temelj za spodbujanje in razvoj te dejavnosti.

Vlada RS se zaveda izjemnega pomena civilne družbe, zato se je že v prvih stavih koalicijskega sporazuma zavezala, da bo krepila sodelovanje s civilno družbo kot virom idej in pobud za uspešno vodenje javnih politik ter hkrati kritično vestjo oblasti. Spodbujali bomo takšne oblike medsebojnega odnosa, ki bodo civilni družbi priznavale avtonomijo in ji hkrati omogočale sodelovanje pri sprejemanju odločitev.

Eno od področij sodelovanja je vsekakor priprava predpisov. V zadnjem obdobju je bila civilna družba vse bolj vključena v proces priprave in sprejemanja predpisov in ta postopek bomo nadaljevali ter ga še okrepili. Okrepili pa bomo tudi sodelovanje civilne družbe pri izvrševanju zakonsko sprejetih obveznosti, predvsem v obliki prenosa pristojnosti na nevladne organizacije, ki bi tako postale pomembnejši del tako imenovanega "tretjega" sektorja v Sloveniji. Podpirali in pospeševali bomo razvoj nevladnega sektorja, še posebno javno koristne programe in projekte nevladnih organizacij na vsebinskih in geografskih območjih, kjer je njihovo delovanje manj razvito ter spodbujali povečanje števila zaposlenih v nevladnih organizacijah.

Vlada RS je izrazila posebno priznanje prostovoljskemu delu, ko je v Resoluciji o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006-2010 kot eno izmed temeljnih usmeritev opredelila promocijo in razvoj prostovoljstva. Za doseg tega cilja je predvidela številne ukrepe, med katerimi je gotovo med najpomembnejši priprava predloga zakona o prostovoljstvu, kjer je predvidela sodelovanje z nevladnimi organizacijami. Vzporedno s tem je Vlada RS predvidela tudi izvajanje številnih drugih aktivnosti, ki bodo prispevale k uveljavitvi prostovoljstva kot vrednote in statusnega simbola.

Ob tem poudarjamo, da sta promocija in razvoj prostovoljstva v domeni različnih vladnih resorjev, zato je pri tem potrebno med resorsko usklajeno povezovanje in Sodelovanje vseh, ki jih prostovoljstvo zadeva. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve promocijo in razvoj prostovoljstva v praksi izvaja že vrsto let - na področju socialnega varstva prostovoljsko delo pomeni pomembno dopolnitev strokovnemu delu, ki prispeva k izboljšanju kakovosti storitev in programov. Zato ministrstvo vzpodbuja vključevanje prostovoljcev prek programov, ki jih sofinancira na podlagi javnih razpisov.

Nevladne organizacije so v dogovoru z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve pred nedavnim že pripravile nov predlog zakona, ki bo opredelil prostovoljsko delo v Sloveniji, predvidoma pa bo nadaljnje delo na tem področju prevzelo Ministrstvo za javno upravo, seveda ob sodelovanju drugih pristojnih resorjev.

* * *

Odgovor Ministrstva za promet

Datum: 2.7.2008
Prejeto: 11.8.2008

Glej Sklep Državnega sveta ob obravnavi vprašanj državnega svetnika Jožeta Mihelčiča v zvezi z vzdrževanjem državne ceste na odseku Ručetna vas - prelaz Brezovica, Poročevalec Državnega sveta RS, št. 14/08, str. 11.

* * *

Vprašnji g. Jožeta Mihelčiča se nanašata na aktivnosti v zvezi z modernizacijo regionalne ceste R1-216 Ivančna Gorica - Žužemberk - Soteska - Črnomelj v letu 2008.

Ministru za promet sta bili postavljeni vprašanji, s kakšno dinamiko je predvideno dograjevanje in vzdrževanje te ceste ter ali se v letošnjem letu na odseku Ručetna vas - prelaz Brezovica načrtuje obnova cestišča in postavitev protihrupne zaščitne ograje?

Na podani vprašanji podajamo sledeči odgovor:

V program izvajanja investicijskega vzdrževanja državnih cest za leti 2008 in 2009 so vključeni sledeči odseki regionalne ceste R1-216 Ivančna Gorica - Žužemberk - Soteska - Črnomelj:

- odsek 1367, km 0,000; Rondo IVANČNA GORICA: za rekonstrukcijo izredno nevarnega križišča na izvozu Ivančna Gorica iz avtoceste A-2 je pripravljena projektna dokumentacija in izvedeno odpiranje ponudb za izvedbo gradbenih del po postopku javnega naročanja. V pripravi je sofinancerski sporazum med Ministrstvom za promet, Družbo za avtoceste v RS in Občino Ivančna Gorica. Po podpisu sporazuma bo sklenjena pogodba z glavnim izvajalcem. Gradnja krožišča se bo pričela v letošnjem letu in zaključila predvidoma do poletja 2009, - odsek 1175, km 2,550; MARINCA VAS: podpisana je pogodba za izdelavo projektne dokumentacije za odsek skozi Marinčo vas, ki bo dokončana v letošnjem letu. Za izvedbo gradbenih del sredstva v proračunu še niso zagotovljena,

- odsek 1175, km 8,260; GABROVČEC - VRHOVO: v letu 2008 je predvideno nadaljevanje rekonstrukcije odseka Breg - Poljane. Na podlagi sklenjene pogodbe se bodo gradbena dela, na odseku v dolžini 1050 m, začela izvajati v letošnjem letu,

- odsek 1175, km 12,040; VRHOVO - ŽUZEMBERK: omenjeni odsek je v občini Žužemberk v večini rekonstruiran, razen dveh kritičnih odsekov. Posebno kritičen odsek od km 12,000 do km 12,350 skozi naselje Prapreče je v fazi realizacije. Rok za dokončanje del je konec oktobra 2008.

- odsek 1177, km 4,850; KRIŽIŠČE PODTURN: v fazi priprave je projektna dokumentacija in sicer so v fazi recenzije štiri variante idejne zasnove. Vzporedno s pripravo projektne dokumentacije potekajo postopki za pridobitev zemljišč ter rušenje treh objektov, - odsek 1178, km 6,200; PREPLASTITEV GABER - SEM IČ: s tem projektom je predvidena preplastitev vozišča v dolžini 1.680 m in sicer od km 6,200 do km 7,880. Za omenjeni projekt je izdelana minimalna tehnična dokumentacija za izvedbo. Izveden je postopek javnega naročanja oddaje del in izbran izvajalec del. Rok za dokončanje gradbenih del, skladno s pogodbenimi določili z izbranim izvajalcem je 30.10.2008.

V sklopu izvajanja programa rednega vzdrževanja državnih cest pa so v letu 2008 na tem odseku državne ceste v izvajanju dela v km 8,000 v dolžini 6.500 m, kot sanacija pozimi poškodovanih vozišč ter v km 12,500 v dolžni 50 m, kjer je načrtovana izgradnja odvodnjavanja cestišča.

Iz opisa aktivnosti, ki se izvajajo na posameznem projektu je razvidno, da bo sanirano in modernizirano vozišče na kritičnih točkah oziroma odsekih. Za utemeljitev protihrupne zaščite morajo biti izvedene meritve ter ocena obremenitve s hrupom s predlogom protihrupnih ukrepov (aktivnih ali pasivnih) Te ugotovitve pa so možne le po dokončni sanaciji vozišča.

Ministrstva za promet
mag. Radovan Žerjav, l.r.
minister

* * *

Odgovor Vlade RS

Datum: 11.6.2008

Prejeto: 5.2.2009

*Glej Sklep Državnega sveta ob obravnavi **pobude** državnega svetnika **Antona Peršaka** v zvezi z **določanjem cene pitne vode**, Poročevalec Državnega sveta RS, št. 13/08, str 37.*

* * *

V zvezi s pobudo g. Antona Peršaka, da naj Vlada RS, Ministrstvo za okolje in prostor ter Ministrstvo za gospodarstvo ob pripravi predpisov o določanju cen komunalnih storitev in cene pitne vode preučijo možnosti in uvedejo načelo progresivne cene pitne vode glede na porabo v gospodinjstvih in industriji, ter možnosti vzpostavitve mehanizma, ki bo omogočil diferenciacijo cene glede na vrsto rabe pitne vode za ljudi in za proizvodnjo, oziroma različne uporabnike pitne vode, odgovarjamo naslednje:

Vlada RS, Ministrstvo za okolje in prostor in Ministrstvo za gospodarstvo se, poleg nuje po ustreznem varovanju vodnih virov, zavedamo pomena gospodarnega ravnanja s pitno vodo, saj je to v luči podnebnih sprememb in globalnih trendov, ena od neizogibnih usmeritev v 21. stoletju.

Pobudo državnega svetnika Antona Peršaka in Državnega sveta RS pozdravljamo, problematika, ki jo predmetna pobuda obravnava pa je bila že upoštevana v okviru oblikovanja sprememb predpisov o oblikovanju cen, ki so v pristojnosti Ministrstva za okolje in prostor. Prav tako bo pri pripravi predpisov, ki se v celoti ali delno nanašajo na navedeno področje, v bodoče potrebna pozornost posvečena tudi navedeni problematiki.

Oblikovanje cen komunalnih storitev je vezano izključno na obvezne storitve javne službe, v tem primeru javne službe oskrbe s pitno vodo. Ureditve, tudi tista, ki je veljala pred uveljavitvijo v nadaljevanju navedenih sprememb, omogoča diferenciacijo cene storitve oskrbe s pitno vodo med posameznimi uporabniki ali skupinami uporabnikov, v primeru, da ti dokazljivo povzročajo različne stroške, pri čemer pa cena ne sme biti diferencirana zaradi stroškov dostopa do storitve. V okviru oblikovanja novega Pravilnika o oblikovanju cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Ur. l. RS št. 79/2008), je dodatno omogočena diferenciacija cene pitne vode glede na normirano porabo (normalna poraba znaša 150 litrov pitne vode na stalno prijavljenega prebivalca na dan – prekomerna poraba je porabljen količina nad normalno porabo in se njena cena poveča za 50%). S tem bodo uporabniki storitev oskrbe s

pitno vodo stimulirani k racionalnejši uporabi pitne vode in k nadomeščanju le te za namene, kjer se jo lahko nadomesti (npr. zalivanje vrtov z deževnico ipd.).

Poleg zgoraj navedenega pa je potreben drugačen pristop pri rabi vode za druge namene (npr. industrijsko vodo ipd.). Tudi v primeru, da se uporabniki, ki morajo biti hkrati tudi imetniki vodne pravice, z vodo oskrbujejo iz javnega vodovoda, ne gre za obvezno storitev javne službe. Določanje cene za tako rabo (storitev) pa je stvar pogodbenih odnosov med uporabnikom storitve, izvajalcem javne službe in lastnikom infrastrukture.

Pojasnjujemo še, da Ministrstvo za okolje in prostor v primeru rabe vode v skladu z veljavnimi predpisi vodi postopke in odloča o podeljevanju vodnih pravic (vodnih dovoljenj in koncesij). Vlada RS je z Uredbo o vodnih povračilih (Ur. l. RS št. 103/02 in 122/07) določila način določanja višine vodnega povračila, način obračunavanja, merila za znižanje vodnega povračila za rabo vode za oskrbo s pitno vodo, odmere in plačevanja vodnega povračila ter merila za znižanje in oprostitev plačevanja vodnega povračila. Letno Vlada RS s sklepom določa ceno za osnovo vodnega povračila.

* * *

Odgovor Vlade RS

Datum: 21.8.2008

Prejeto: 22.8.2008

*Glej Sklep Državnega sveta ob obravnavi **vprašanja** državnega svetnika **Mateja Arčona** v zvezi s **plačevanjem vinjet na Goriškem**, Poročevalec Državnega sveta RS, št. 13/08, str 46.*

* * *

V nadaljevanju podajamo odgovor na pisno vprašanje gospoda Mateja Arčona, državnega svetnika Državnega sveta RS, v zvezi s finančnimi posledicami uvedbe vinjet na avtocestnem odseku med nekdanjim mejnim preходом Vrtojba in cestninsko postajo Bazara:

V zvezi z izpostavljenimi morebitnimi finančnimi posledicami uvedbe vinjet na odseku avtoceste med nekdanjim mejnim preходом Vrtojba in sedanjo cestninsko postajo Bazara za ponudnike turističnih storitev na Goriškem smo mnenja, da uvedba vinjetnega sistema cestninjenja ne bo predstavljala ovire za izvajanje turističnih storitev na navedenem področju.

Navedeni avtocestni odsek v dolžini približno enega kilometra med mejnim preходом Vrtojba in cestninsko postajo Bazara ni edini odsek, za katerega uporabo v prejšnjem cestninskem sistemu ni bilo potrebno plačati cestnine, po novem pa je za uporabo obvezna vinjeta, ampak je eden od mnogih tovrstnih odsekov. Takšna odseka sta npr. tudi obalna hitra cesta Škofije - Koper in ljubljanska avtocestna obvoznica.

Na podlagi razpoložljivih statističnih podatkov in na podlagi dejstva, da je cena vinjet za uporabnike finančno ugodna, menimo, da se uvedba vinjetnega sistema cestninjenja ne bo odražala v spremembi ustaljenih prometnih poti, kamor sodi tudi navedeni odsek med nekdanjim mejnim preходом Vrtojba in cestninsko postajo Bazara. Sicer se morebitnih sprememb prometnih tokov nikoli ne da z gotovostjo napovedati, vseeno pa se pri uvedbi vinjetnega načina cestninjenja večjih odklonov od ustaljene prakse ne pričakuje. Predvidevamo tudi, da gre v primeru tega izpostavljenega avtocestnega odseka predvsem za pogostejše uporabnike

avtocestnega omrežja, katerim bo z uvedbo vinjetnega sistema cestninjenja, poleg možnosti opravljanja ustaljenih prometnih poti, omogočena tudi uporaba širšega avtocestnega omrežja.

Poudarjamo, da je cena letne vinjete primerljiva s ceno polnega rezervoarja goriva avtomobila nižjega srednjega razreda, cena polletne vinjete pa s ceno kosila za eno osebo v boljši restavraciji ter s tega vidika ne predstavlja večjega finančnega izdatka za tuje turiste oziroma goste. Obenem je potrebno omeniti, da veliko voznikov iz sosednje Italije prihaja točit gorivo na slovensko stran, saj je cena goriva na italijanski strani približno za četrtno višja, hkrati pa so navedeni vozniki tudi pogosti gostje v turističnih objektih na Goriškem.

Nenazadnje naj navedemo tudi dejstvo, da je poleg uporabe navedenega avtocestnega odseka med nekdanjim mejnim prehodom Vrtojba in cestninsko postajo Bazara, z italijanske strani na navedeno področje možen dostop tudi z uporabo več drugih necestninskih cest, tako da lahko gostje na slovensko področje Goriške prihajajo tudi brez nakupa vinjete.

Na podlagi navedenega ponovno poudarjamo, da po našem prepričanju uvedba vinjetnega sistema cestninjenja ne bo predstavljala nikakršne ovire za izvajanje turističnih storitev na Goriškem ter obenem ne bo povzročala negativnih finančnih posledic za ponudnike turističnih storitev.

Vlada Republike Slovenije
mag. Božo Predalič, l.r.
generalni sekretar

* * *

Odgovor Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Datum: 9.1. 2008
Prejeto: 14.1.2009

*Glej Sklep Državnega sveta ob obravnavi **pobude** državnega svetnika Cvetka Zupančiča za izgradnjo Veletržnice v Ljubljani v Trnovskem predmestju, Poročevalec Državnega sveta RS, št. 13/08, str 47.*

* * *

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je prejelo v vednost sklep Državnega sveta št. 321-10191-6122 z dne 11. 6. 2008. Državni svet s tem sklepom poziva ministrstvo, da prouči in odgovori na pobudo državnega svetnika Cvetka Zupančiča za izgradnjo Veletržnice v Ljubljani na delu parcele 841/21 k.o. Trnovsko predmestje. V zvezi s tem dajmo naslednja pojasnila.

Mestna občina Ljubljana (v nadaljevanju: občina) je z dopisom št. 300-3/2007-36 z dne 2. 7. 2008 Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju: ministrstvo) poslala v vednost Elaborat variantnih lokacij za Veletržnico. Obravnavanih je bilo 8 lokacij (1 - Zadobrova, 2 - Dobrunje, 3 - Dobrunje, 4 - Cesta v Mestni log, 5 - Škofovi zavodi, 6 - Stanežiče, 7 - Litostroj, 8 - Barjanska).

Ministrstvo je prejeto gradivo proučilo in z dopisom št. 350-56/2007/11 z dne 23. 7. 2008 obvestilo občino, da sta sprejemljivi varianti pod zaporedno številko 4 in 8. Varianta 4, ki se po predlogu občine nahaja ob Cesti v Mestni log, se v celoti načrtuje na območju stavbnih zemljišč, zato bi bila njena realizacija postopkovno manj zahtevna. Varianta 8 (Barjanska) se načrtuje na

zemljišču s parc. št. 841/21, k.o. Trnovsko predmestje, ki je v lasti Republike Slovenije. Nahaja se na drugem območju kmetijskih zemljišč. V tem primeru bi bila potrebna sprememba namenske rabe teh zemljišč, kar pa je lahko postopkovno bolj zahtevno in dolgotrajnejše. Po tem pojasnilu se občina še ni opredelila za določeno lokacijo in ministrstvo doslej še ni prejelo vloge občine za izdajo mnenja v skladu s predpisi.

V primeru pobude državnega svetnika g. Zupančiča ministrstvo ugotavlja, da je le ta vključena v Elaborat variantnih lokacij, ki ga je predložila občina. Ugotovljena je bila tudi sprejemljivost posega na tej lokaciji.

Ministrstvo za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano
dr. Milan Pogačnik, l.r.
minister

* * *

Odgovor Ministrstva za okolje in prostor

Datum: 9.1.2009
Prejeto: 27.1.2009

Glej Sklep Državnega sveta ob obravnavi vprašanja državnega svetnika Mateja Arčona glede delovanja namakalnega sistema Vogršček, Poročevalec Državnega sveta RS, št. 12/08, str 37.

* * *

Akumulacija Vogršček je vodna infrastruktura, določena v seznamu obstoječe vodne infrastrukture, ki M objavljen v Uradnem listu. RS, št. 63/2006, zato formacijsko spada pod Ministrstvo za okolje in prosi oz. Agencijo RS za okolje.

Visoka zemeljska pregrada je bila zgrajena leta 1983 na potoku Vogršček v bližini vasi Vogrsko. Osnovna namembnost pregrade je zadrževanje visokovodnega vala, zagotovitev vode za namakanje in bogatenje nizkih voda.

Akumulacija Vogršček je v funkciji vodne infrastrukture in hkrati vodnega objekta za namakanje. Razmerje med obema funkcijama objekta je določeno v delnem vodnem dovoljenju št. 35504-379/200 c dne 31. 3. 2004 za rabo vode iz vodnega zadrževalnika Vogršček in iz reke Vipave za namakalni sistem Vogršček.

Koncesijo za izvajanje obvezne državne gospodarske javne službe na področju urejanja voda ima podjetje Hidrotehnik VGP na podlagi dodatka št. 4 h koncesijski pogodbi št. 2523-03-100391 o opravlja: q i nekaterih nujnih nalog obveznih državnih gospodarskih javnih službe na področju urejanja voda r območju srednje Soče.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano nastopa kot skrbnik velikega namakalnega razvod. 1 vse pripadajoče infrastrukture, ki vodi od akumulacije do uporabnikov.

31.03.2004 je bilo izdano Kmetijstvu Vipava d.d., ki je s strani naročnika MKGP pooblaščen upravljavec namakalnega sistema Vogršček, delno vodno dovoljenje št. 35504-379/2003 za rabo vode iz vodnega zadrževalnika Vogršček in iz reke Vipava za namakalni sistem Vogršček, ki ima veljavnost 31.12.2009 in v katerem se med pogoji v točki 8. opredeljuje delitev stroškov za redno in investicijsko vzdrževanje objekta vodnega zadrževalnika Vogršček in njegovih objektov in sicer v razmerju naročnik MKGP 84,5 % in MOP-ARSO 15,5 %.

Maksimalno možen volumen vode v akumulaciji znaša 8,5 milijonov m³ vode. Od tega je za namene namakanja možno izkoristiti 6,8 milijonov m³ vode, kar zadostuje za okrog 3.000 ha obdelovalnih h površin.

Za namakanje se letno porabi povprečno 1,8 milijona m³ vode. Namakalni razvod je trenutno zgrajen na območju 1.400 ha in v celotno dolžino meri približno 127 km. Infrastruktura namakalnega razvoda zajema še dve črpališči, vadohram, transformatorske postaje in mostne konstrukcije za premostitev reke.

Na območju Vogrščka se načrtuje, da bi v obdobju izvajanja Programa razvoja podeželja dogradili še okoli 500 ha dodatnega namakalnega razvoda in posodobili še predvidoma 500 ha obstoječega sistema.

Možnosti za izgradnjo so v okviru Programa razvoja podeželja 2007 do 2013.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano vlaga znatna sredstva v redno delovanje namakalnega razvoda sistema Vogršček;

- vzdrževanje zemeljske pregrade Vogršček (podjetje Hidrotehnik) v višini 227.405,08 EUR z DDV Celotna višina sredstev znaša 269.118,45 EUR z DDV; MKG prispeva delež 84,5 %.

- upravljanje ter vzdrževanje namakalnega sistema (podjetje Kmetijstvo Vipava) v višini 266.200,00 EUR z DDV.

Pod pregrado se je konec oktobra 2007 pojavil moker madež, zato so se takoj izpraznile in zaprle vse cevi na vodni strani pregrade. Napake na ceveh se niso prej opazile, ker so vse cevi v zemlji oz. v vodi.

Formirala se je medresorska skupina predstavnikov obeh pristojnih ministrstev (Ministrstva za okolje in prostor ter Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano) in strokovnjakov s tega področja. V drugi polovici decembra 2007 so se izvedli natančni pregledi objektov namakalnega cevovoda in talnega izpusta.

Na podlagi teh ugotovitev so se v sredini januarja 2008 predlagale strokovne rešitve za odpravljanje težav. V sklopu sanacije se najprej predvidevala gradnja 80 m dolge nadomestne cevi (by-pass) od talnega izpusta do glavnega ventila, ki je vezan s celotnim namakalnim sistemom.

O problematiki se je informirala Vlada RS v okviru vladnega obiska na Goriškem, ki je bil 23. januarja 2008. V začetku februarja je bil dosežen dogovor resornih ministrstev o zagotovitvi sredstev za redno letno vzdrževanje in za prvo fazo sanacije.

V začetku februarja je bil dosežen dogovor resornih ministrstev o zagotovitvi sredstev za redno letno vzdrževanje in za prvo fazo sanacije; to je izvedbo nadomestne cevi, ter za pripravo idejnega projekta in strokovnih recenzij za izvedbo celotne sanacije.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je 4. marca 2008 objavilo sporočilo vsem uporabnikom z namakalnega sistema iz zajetja Vogršček, da zaradi nujnih sanacijskih del na povezovalnem cevovodu izvedba protislanske zaščite v tekočem letu ne bo mogoča. Zaradi možne spomladanske pozebe se je a) pridelovalcem na tem območju priporočalo, da si uredijo ustrezno zavarovanje za primer požara in sadovnjakov pri zavarovalnicah, za katere ministrstvo sofinancira zavarovalno premijo.

Glede na ta razvoj dogodkov je MKGP predvidevalo izvedbo izgradnje nadomestne cevi do konca aprila

8. aprila 2008 je Vlade Republike Slovenije sprejela sklep o spremembi projekta v načrtu razvojnih programov za izgradnjo by-passa, izdelavo idejnega projekta celotne sanacije ter recenzije za sanacijo nepredvidenih poškodb akumulacije Vogršček 2008, s katerim so se zagotovila sredstva za izgradnjo nadomestne cevi in potrebne projektne in investicijske dokumentacije.

8. maja 2008 je bila podpisana tripartitna pogodba med Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvom za okolje in prostor in Vodnogospodarskim podjetjem Hidrotehnik d.o.; a izgradnjo dodatne cevi oz. nadomestne cevi (by-pass) od talnega izpusta do glavnega ventila, ki je vezan s celotnim namakalnim sistemom. Rok za končanje vseh del je bil 30. 6. 2008.

Izvajanje predvidenih aktivnosti se je zamaknilo zaradi kasnejšega podpisa pogodbe z izvajalcem ter zaradi daljšega dobavnega roka specialnih jeklenih cevi.

V času gradnje nadomestnega cevovoda, se je v namakalni sistem črpala voda iz Vipave, kar je sicer povzročalo višje stroške električne energije, vendar se je s tem omogočila dobava vode vrtnarjem, ki so vodo v tem času potrebovali.

Vrednost izgradnje nadomestne cevi in gradbenega nadzora je znašala 355.769,60 EUR, ker sta sofinancirala MOP in MKGP v razmerju 50% : 50 %. Namakalni sistem je bil ponovno v obratovanju 26.6.2008.

Trenutno je obratovalna gladina vode v akumulaciji približno na koti 93,60 m, še razpoložljivi volumen za namakanje pa je do kote 83,0 m (Delno vodno dovoljenje).

Na osnovi poročila Zavod za gradbeništvo (LAG) in izvedenih opazovanj v maju 2008 stabilnost pregrade trenutno ni vprašljiva.

Za izvedbo celovite sanacije objektov zadrževalnika Vagršček je bil v juniju 2008 na osnovi JN izbran Inženir za vodenje izdelave projektne in investicijske dokumentacije.

V izdelavi je Idejna zasnova za sanacijo akumulacije Vogršček in bo zaključena predvideno potrjena na recenziji aprila 2009, ko bo tudi izveden izbor variante predvidene sanacije. V januarju 2009 bomo naročili tudi dodatne preiskave obstoječih vgrajenih cevi talnega izpusta. Rezultati pregleda bodo pomoč pri odločitvi o izboru variante. Predvidevamo, da bomo v drugi polovici leta 2009 po postopku javnega naročila izbrali projektanta PGD in PZI dokumentacije, ki bo glede na trenutni terminski plan izdelana in potrjena po reviziji januarja 2010. Vzporedno s

projektno dokumentacijo se bo izdelovala tudi vsa potrebna investicijska dokumentacija (DI-IP, PIN7, in INVP).

Predvideno investicijsko vrednosti sanacije je težko oceniti, saj bo vrednost zelo odvisna od izbran variante. V vsakem primeru, pa bo za izdelavo vse PGD in PZI dokumentacije in samo gradnjo, v letih 2009-2011 potrebno zagotoviti dodatna proračunska sredstva, saj objekt ni bil uvrščen v sprejet Proračun RS za leta 2008-2009 in zato niti MOP niti MKGP zanj nimata zagotovljenih sredstev. Groba ocena potrebnih dodatnih sredstev znaša 2,6 mio EUR. Dogovorjeno je, da v letu 2009 MOP in MKGP prerazporeditvami zagotovita potrebna sredstva za izdelavo projektne dokumentacije v skupni višini cca 135.000 EUR, na osnovi katere se bo izdelala dokumentacija, ki bo podlaga za pripravo proračuna 2010-2011, v katerem bosta MOP in MKGP morala zagotovila manjkajoča sredstva za rekonstrukcijo talnega izpusta in ostalih potrebnih ureditev na pregradi Vogršček.

Ministrstvo za okolje in prostor
Karel Erjavec, l.r.
minister